

Föredragningslista

Sammanträde med folkhälsokommittén den 24 - 25 september 2015

Plats: Aspenäs konferenscenter, Lerum

Tid: Beslutssammanträdet sker den 25 september kl 10.15

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare, förslag Håkan Linnarsson (S)

Beslutsärenden

1. Delårsrapport augusti 2015. FHK 4-2015. Bilaga. Rutger Gram
2. Regional Elevhälsodatabas. FHK 61-2015. Bilaga. Caroline Oskarsson
3. Ansökan från Karriär-Kraft för projektet Schyssta Kompisar – suicidprevention av och för ungdomarna själva. FHK 59-2015. Bilaga. Rutger Gram
4. Ansökan från Skolkyrkan i Göteborg om projekt Nätvandring som suicidpreventiv metod ur ett salutogent perspektiv, Som ringar på vattnet - analys och nya frågor”. FHK 29-2014. Bilaga. Rutger Gram
5. Ansökan från Grästorps kommun avseende projekt Utvidgat och anpassat föräldrastöd i elevhälsans regi. FHK 57-2015. Bilaga. Eva Mattsson-Elofson
6. Folkhälsostipendium 2015. FHK 20-2014. Bilaga. Kristina Holmgren
7. Beslut om att fastställa två datum när kommittén beviljar projektansökningar. FHK 62-2015. Bilaga. Rutger Gram
8. Sammanträdestider 2016. FHK 21-2015. Bilaga. Rutger Gram
9. Övriga frågor

Information

- A. Ordförandes information
- B. Folkhälsochefens information
- C. Kurser, konferenser hösten 2015
- D. Övrig information

Anmälning- och delegationsärenden

RF § 108-2015 Policy för VGR:s arbete med mänskliga rättigheter

Gunnel Adler
Ordförande

Tänk på miljön

Res gärna kollektivt (www.vasttrafik.se)

Tjänsteutlåtande
Datum 2015-09-25
Diarienummer FHK 4-2015

Västra Götalandsregionen
Avdelning Folkhälsa
Handläggare: Rutger Gram
E-post: rutger.gram@vgregion

Till Folkhälsokommittén

Delårsrapport augusti 2015

Förslag till beslut

1. Folkhälsokommittén avger delårsrapport augusti 2015 enligt upprättat förslag.
2. Protokollet förklaras under denna punkt omedelbart justerat.

Sammanfattning av ärendet

Folkhälsokommittén, i likhet med samtliga förvaltningar i regionen, skall upprätta och avge delårsrapport till regionstyrelsen i mars och augusti årligen. Folkhälsokommitténs sekretariat har upprättat förslag till delårsrapport.

Förvaltning

Elisabeth Rahmberg
Avdelningschef

Rutger Gram
Nämndssekreterare

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Datum 2015-09-10

Diarienummer FHK 00061-2015

Västra Götalandsregionen

Koncernstab regional utveckling

Handläggare: Caroline Oskarsson

Telefon: 070-371 74 39

E-post: caroline.oskarsson@vgregion.se

Till folkhälsokommittén

Regional elevhälsodatabas

Förslag till beslut

1. Folkhälsokommittén godkänner för sin del finansiering för uppbyggnad av en regional elevhälsodatabas. Finansiering sker inom ramen för kommitténs folkhälsobudget med 385 000 kronor för 2015 och 250 000 kronor för 2016.
2. Folkhälsokommittén ger VGR IT i uppdrag att starta projekt för uppbyggnad av regional elevhälsodatabas.
3. Folkhälsokommittén beslutar om att genomföra ett pilotprojekt där fem utvalda kommuner får testa och kvalitetssäkra databasen

Ovanstående beslut gäller under förutsättningar att samtliga hälso- och sjukvårdsnämnder tar beslut om delfinansiering.

Sammanfattning av ärendet

Idag saknas det effektiva system för att analysera hälsoläget bland barn och unga i skolåldern. Således blir det problematiskt att besvara de mål om en förbättrad och jämlik hälsa som formulerats i Västra Götalandsregionens budget, mål och inriktning för de fem hälso- och sjukvårdsnämnderna samt Samling för social hållbarhet – åtgärder för jämlik hälsa. Genom utveckla ett system för att följa och analysera barn och ungas hälsoläge kan vi också följa och analysera utvecklingen av den ojämlika hälsan.

En arbetsgrupp tillsattes 2014 med representanter från det tidigare hälso- och sjukvårdsnämndernas kansli, folkhälsokommitténs sekretariat och regionkansliet samt med representanter från Alingsås kommun och centrum för skolutveckling inom Göteborg stad. Arbetsgruppen arbetade fram en modell för en regiongemensam elevhälsodatabas. Hösten 2014 fick VGR-IT ett uppdrag av folkhälsokommittén och de fem hälso- och sjukvårdsnämnderna att utifrån arbetsgruppens modell ta fram ett lösningsförslag för en regiongemensam

elevhälsodatabas samt en ungefärlig kostnad för detta, vilket slutfördes i augusti 2015. Parallellt med detta arbete har en arbetsgrupp bestående av bland annat medicinskt ledningsansvariga sjuksköterskor arbetat med att kvalitetssäkra de frågor som ska ställas i elevhälsoenkäten. Databasen kommer att byggas av VGR-IT och innehåller information om bland annat barns sömnvanor, psykiska hälsa, psykosomatiska besvär, kostvanor, fysiska aktivitet och BMI (body mass index).

Fördjupad beskrivning av ärendet

Folkhälsokommittén har bland annat i uppdrag att vara pådrivande i det regiongemensamma folkhälsoarbetet samt utveckla folkhälsoarbetet i regionen tillsammans med andra aktörer. En central del av folkhälsoarbetet handlar om att minska skillnaderna i barns och ungas uppväxtvillkor. Forskningen visar att familjens tillgång på ekonomiska, materiella och kulturella resurser starkt påverkar barnets förmåga och möjligheter till gynnsamma livsvillkor vilket har stor betydelse för barnets hälsoutveckling.

Hälso- och sjukvårdsnämnderna har bland annat i uppdrag att företräda befolkningen och verka för en förbättring av folkhälsan, kartlägga befolkningens behov av hälso- och sjukvård i samverkan med andra aktörer, göra behovsanalyser och prioriteringar och fastställa hälsomål. Uppdraget gäller även barn och unga, men här finns det otillräckligt dataunderlag i dagsläget.

Kommunernas elevhälsa, den medicinska delen (IME), möter i stort sett alla elever på hälsosamtal vid givna intervaller (förskoleklass, årskurs 4, årskurs 7 eller 8 och år 1 på gymnasiet). Det innebär att det i kommunerna finns en mycket stor kunskap om barn och ungas hälsa, men i många fall stannar detta hos den enskilda skolsköterskan.

Det finns ingen enhetlig struktur för vilka frågor som används. I och med skapandet av en regional elevhälsodatabas, samt att ta fram en gemensam elevhälsoenkät, skulle kunskapen tas tillvara på och användas i bland annat olika kartläggningar, behovsanalyser och utvecklingsarbete i syfte att förbättra barns hälsa. Genom att det blir möjligt att följa individer över tid ges också förbättrade möjligheter till forskning och epidemiologiska studier av barn och ungas hälsa. Dessutom skulle en samordning med ett gemensamt frågebatteri innebära ett mer jämlikt elevhälsosamtal i hela Västra Götaland. Underlaget skulle också ligga till grund för prioriteringar och riktade insatser.

Syfte och mål med en regional elevhälsodatabas:

- Syftet är att kunna samla in data systematisk utan väsentligt bortfall med målet att få bättre kunskap om barns och ungas hälsa i Västra Götaland
- Syftet är att följa utvecklingen över tid på grupp och individnivå, lokal samt regional nivå med målet att få information om hälsoläget bland barn och unga, vilka insatser som behöver göras samt om de insatser som gjorts

haft någon effekt, vilket i sin tur kan ligga till grund för prioriteringar och riktade insatser.

- Syftet är att använda en gemensam elevhälsoenkät för elevhälsosamtal i Västra Götaland med målet att bidra till en mer jämlik elevhälsa för eleverna i Västra Götaland.

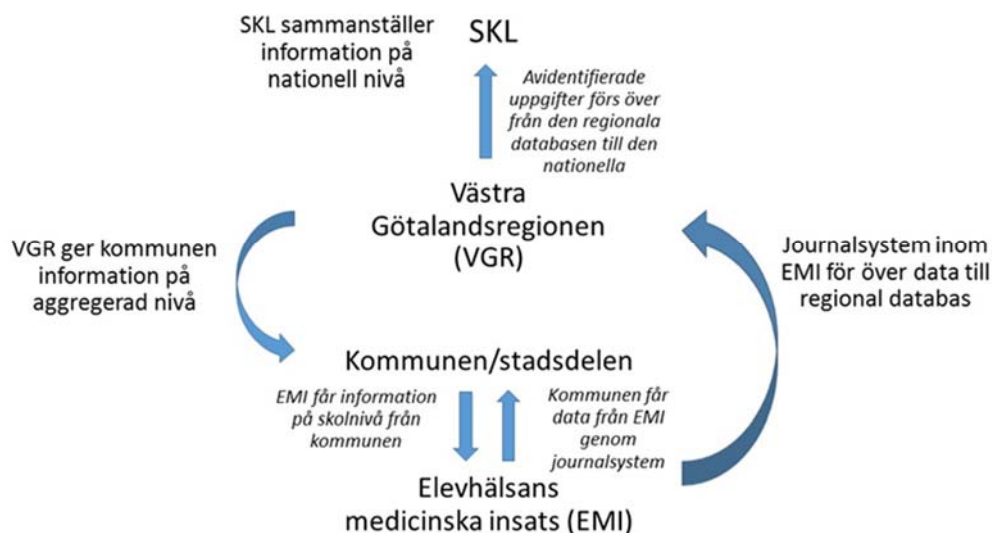
Under hösten 2014 och våren 2015 har VGR-IT arbetat med att utreda möjligheterna till att skapa en regional elevhälsodatabas.

VGR-IT föreslår att som en första del:

- skapa en webblösningen med möjlighet att skapa frågeformulär, mata in svaren i frågeformulär, analysera och titta på sina data.
- skapa en central databas inom VGR för att samla data från hälsoenkäter för hela regionen med möjlighet att integrera med annan sjukvårdsdata. Fångar även om eleven byter skola under tiden.

Som en andra del ska webblösningen för inmatning av data utvecklas för att kunna skicka information till de digitala journalsystem som finns inom elevhälsan. Detta är en viktig del för användbarheten i systemet eftersom det minimerar risken för dubbelarbete för skolsköterskorna. Det finns en betydande risk för bortfall av data om systemet inte är anpassat för verksamheten.

Modell över flödet i elevhälsodatabasen:

Inom ramen för SKL:s psynkprojekt har en nationell databas för avidentifierade enkätuppgifter om barn och ungdomars psykiska hälsa tagits fram. En förutsättning för att som kommun kunna exportera data till Psynk:s nationella databas är att data som samlas in under elevhälsosamtalet först lagras i en lokal databas, som i Västra Götaland skulle ägas av Västra Götalandsregionen. Drifts-

och underhållsansvaret för den nationella databasen kommer tillsvidare att ligga hos SKL, eller av SKL utsedd leverantör.

Genomförande

VGR-IT startar ett projekt för att bygga upp en regional elevhälsodatabas under hösten 2015.

Under våren 2016 kommer ett pilotprojekt genomföras i fem utvalda kommuner. Syftet är att kvalitetssäkra databasen, frågorna i enkäten samt att testa modellen för skriftligt samtycke som krävs för att samla in känsliga personuppgifter. Kommunerna är sedan tidigare involverade i arbetet genom sina medicinskt ledningsansvariga skolsköterskor och väljer ut någon eller några skolor som ska delta i pilotprojektet.

Baserat på erfarenheterna av pilotprojektet kommer deltagande i databasen att erbjudas samtliga kommuner i Västra Götaland tidigast hösten 2016.

Barnperspektivet

Utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter har Regeringen tagit fram en nationell strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop.2009/10:232). I den står det att *"aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn"* och att det bland annat rör sig om kunskap om barns fysiska och psykiska hälsa.

I Västra Götalandsregionens budget för 2014 står det att *"en hållbar utveckling kräver ett barnperspektiv på politiken, där barn och ungas bästa sätts i främsta rummet. Det innebär bland annat att konsekvenser för barn ska analyseras och vägas in inför alla beslut."* För att avgöra om hälsoutvecklingen går i önskvärd riktning behöver kommunerna och regionen följa statistik över barn och ungas hälsa på ett systematiskt sätt, både beträffande hälsoutvecklingen som centrala bestämningsfaktorer för hälsa. För närvarande försöker man att tillgodose behovet av information i huvudsak genom enkäter och liknande undersökningar. Dessa varierar emellertid i sin utformning och återkommer med oregelbundna intervall vilket gör det svårt att få en sammanhängande bild av utvecklingen. Flera enkäter kämpar också med ett större bortfall.

Det finns i övrigt anmärkningsvärt lite information om skolelevers hälsa och livssituation, i synnerhet under de tidiga skolåren upp till de övre tonåren.

Däriigenom blir det svårt att avgöra om barns och ungdomars livsvillkor utvecklas i gynnsam riktning eller inte.

Finansiering

Redovisning av kostnaderna är fördelade i två delar. Den första delen gäller byggandet av databasen och kommer att genomföras under 2015. Den andra delen avser koppling mellan databasen och skolornas journalsystem och kommer att genomföras under 2016.

Redovisning av kostnader för den första delen.

Under projektet

<i>Projektledare</i>	<i>200 Tkr</i>
<i>Webbapplikation</i>	<i>1800 Tkr</i>
<i>Centralt datalager</i>	<i>200 Tkr</i>
<i>Integrationer i VGR</i>	<i>100 Tkr</i>

Förvaltningskostnader efter genomfört projekt

Förvaltningskostnader & Drift 200 Tkr

Redovisning av kostnader för den andra delen.

<i>RIV Utveckling standard XML</i>	<i>500 Tkr</i>
<i>Integration PMO(Lokal + Moln)</i>	<i>500 Tkr</i>
<i>ProRenata</i>	<i>200 Tkr</i>
<i>VGR IT Integrationer</i>	<i>300 Tkr</i>

Den totala summan för 2015 är 2,3 mkr och för 2016 1,5 mkr.

I nedan förslag är den totala summan delad i sex delar, där folkhälsokommittén finansierar en del och resterande fördelas mellan hälso- och sjukvårdsnämnderna utifrån andel barn 0-17 år.

	2015	2016
HSN Norra	306 400	200 000
HSN Göteborg	612 800	400 000
HSN Östra	287 250	187 500
HSN Västra	459 600	300 000
HSN Södra	248 950	162 500
FHK	385 000	250 000
	2 300 000	1 500 000

Finansiering sker inom ramen för utvecklingsmedel i folkhälsobudget.

Beslut om vem som ska ansvara för drift av elevhälsodatabasen kommer att tas av berörda chefer under hösten 2015.

Beredning

Arbetsgruppen har förankrat ärendet i de olika delregionala nätverken för de samordnande skolsköterskorna som finns i Västra Götaland. Utöver detta har ytterligare förankring skett vid de regionala träffarna för samordnande skolsköterskor och skolläkare. I arbetet med att ta fram en kvalitetssäker och jämlik hälsoenkät har även forskare och andra relevanta aktörer deltagit i diskussionerna.

Elisabeth Rahmberg
Avdelningschef
Avdelning Folkhälsa

Caroline Oscarsson
Regionutvecklare
Avdelning folkhälsa

Tjänsteutlåtande

Datum 2015-08-26

Diarienummer FHK 0059-2015

Handläggare: Lars Paulsson, Rutger
Gram

Telefon: 0706-83 06 90

E-post: lars.paulsson@vgregion.se

Västra Götalandsregionen

Avdelning folkhälsa

Till Folkhälsokommittén

Schyssta kompisar – suicidprevention för och av ungdomar själva

Förslag till beslut

Folkhälsokommitténs beslutar följande:

1. Folkhälsokommittén beviljar Karriär-Kraft 80.000 kronor för perioden 1 september 2015 till 31 december för projekt ”Schyssta kompisar – suicidprevention för och av ungdomar själva”.
2. Beloppet för projektet ”Schyssta kompisar – suicidprevention för och av ungdomar själva” belastar kommitténs konto för suicidprevention.

Sammanfattning av ärendet

Karriär-Kraft ansöker om medel för att utveckla en suicidförebyggande metod för att motverka psykisk ohälsa och suicidbeteende hos ungdomar 12-17 år. Ungdomarnas medverkan och delaktighet ligger som en röd tråd i hela metodutvecklingsarbetet. Fadderskap och ledarutbildningar är två hörnstenar i projektet där de äldre ungdomarna skall fungera som förebilder för de yngre. Schyssta kompisar vill erbjuda ett positivt socialt sammanhang där man kan skapa nya trygga relationer med både ungdomar och vuxna kan ungdomarna återfå tilliten till andra människor och ger nytt hopp och ny livsglädje. Målgruppen är ungdomar mellan 12-17 år som varit eller är mobbade/utsatta och/eller känner sig utanför i skolan, och som riskerar att hamna i psykisk ohälsa och suicidbeteende om de inte hjälps in i ett socialt och stärkande sammanhang.

Projektet löper totalt under tre år. Karriär-Kraft ansöker om medel för att under två års tid utveckla metoden. Medlen avser en metodutvecklare på 50% och en följeforskare på 10%. Totalt söker Karriär-Kraft 480.000 kronor vilket blir 240.000 per år.

Projektet kan knytas till folkhälsokommitténs budget 2015 där kommittén har för avsikt att på olika sätt öka samarbetet med idéburna sektorn inom området befolkningsinriktad suicidprevention.

Ansökan bifogas.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Arenan för metodutvecklingen är en mötesplats som är riktad till och skapad av målgruppen. Mötesplatsen har varit igång i liten skala sedan nov 2014 med hjälp av stöd från Lundby SDF. Initiativet och idén till "Schyssta kompisar" kommer från en 13 årig kille som för två år sedan gick in i en depression pga. långvarig utsatthet i skolan. I ett desperat ögonblick försökte han ta sitt liv. Nu är han på väg tillbaka.

Karriär-Kraft har på olika sätt samlat kunskap inom området och som ligger till grund för ansökan. Av ansökan framgår att det finns många aktörer som jobbar förebyggande mot mobbing men för ungdomar som befinner sig mitt i ett utanförskap/utsatthet på olika sätt saknas det initiativ. Utbudet av utbildning, föreläsningar, pedagogiskt material, forskning och rapporter är stort inom området men utbudet av aktiviteter som riktar sig direkt till ungdomarna som befinner sig i utsatthet/utanförskap är nästan obefintlig. En jämförelse av statistiken/behoven hos ungdomarna med vad som finns för riktade aktiviteter, där ungdomarna kan skapa nya kompis kontakter och stärka varandra i en trygg miljö med trygga och kompetenta vuxna omkring sig, visar att det finns en stor lucka som behöver fyllas. De professionella kontakter som barnen har via till exempel skolan och BUP fyller inte denna lucka av vardaglig social kontakt med schyssta kompisar och vuxna som ser dem och kan stärka dem att återskapa självkänslan och självförtroendet. Det saknas helt enkelt miljöer för dessa utsatta ungdomar att återfå tron på att leva ett normalt liv med aktiviteter och kompisar som de ser att jämnårig gör.

Karriär-kraft söker finansiering även från Göteborgs Stad, Sociala resursförvaltningen, Allmänna Arvsfonden, SDF Västra Göteborg, SDF Västra Hisingen och vuxennätverket Schyssta kompisar. Under projektets gång sker regelbundna avstämningar med olika aktörer för att projektets syfte och mål ska kunna uppnås.

Avdelning folkhälsa

Elisabeth Rahmberg
Förvaltningschef

Lars Paulsson, Rutger Gram
Regionutvecklare

Beslutet skickas till

Karina Skoglund, Karriär-Kraft. kinna.skoglund@karriarkraft.se

Schyssta Kompisar

– suicidprevention för och av ungdomarna själva

Ansökan utvecklingsmedel för folkhälsoprojekt

"Det är många ungdomar som blir mobbade/utsatta och känner sig utanför i skolan. Efter skoltiden går de hem till ännu mer ensamhet innan föräldrarna kommer. Ur ensamheten föds förtvivlan och hopplöshet, vilket för många ungdomar leder till djup psykisk ohälsa och i värsta fall tillslut gör så att de inte hittar något att leva för längre. Smärtan från att känna sig utsatt och ensam blir helt enkelt för svår att leva med, de orkar inte mer och ger upp"

I skollagen står det att alla barn har rätt att känna sig trygga i skolan och känna sig delaktiga i kamratgemenskapen. Trots detta är mobbing, kränkningar och utanförskap vardag för många barn och ungdomar i den svenska skolan idag och psykisk ohälsa och självmordsförsök stiger bland ungdomar. På Karolinska institutets hemsida "Hjärnkoll" står det: Mobbing är en form av psykiskt våld mot hjärnan. Minnena och traumat av mobbingen påverkar hela det fortsatta livet. Det är viktigt att förstå att det bildas osynliga ärr, i form av kemiska förändringar i nervsignalerna i hjärnan. Mobbing påverkar en persons identitet och personlighetsutveckling och förändringarna i hjärnan kan ta mycket lång tid att läka. Mobbing kan sätta mycket djupa sår. Forskningen visar en tydlig koppling mellan mobbing/utanförskap och självmord.

"Schyssta kompisar" vill erbjuda en trygg plats för ungdomar med trygga vuxna och schyssta och lojala kompisar dit man kan komma varje dag efter skolan och på loven. Det ska vara en plats där alla får känna att de är bra precis som de är och får ingå i en social gemenskap som skapar ny livsglädje, nya anledningar till att gå upp på morgonen och vilja fortsätta leva.

Bakgrund

BRIS skriver på sin hemsida att det är de vuxna i skolan som har ansvaret för att alla skolbarn får en skolmiljö fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Enlig skollagen har all skolpersonal skyldighet att agera om en elev känner sig utsatt för kränkande behandling. Reglerna i skolan beskriver alla skolors ansvar för att bland annat förebygga, utreda och motverka kränkande behandling. Bestämmelserna innebär att det rådet nolltolerans mot kränkningar i skolan.

Trots ovanstående skriver Friends i sin rapport 2014 följande:

- 60 000 barn är mobbade i Sverige
- 22% har blivit kränkta av en annan elev i skolan.
- 1/3 av eleverna upplever inte att lärarna agerar vid kränkningar.

Skolstyrelsen skriver 2013 att 7-8% av både pojkar och flickor är mobbade (ungefär 50 000 elever eller 1650 skolklasser). De skriver också att 1,5% är mobbade under ett år eller ännu längre tid. Det motsvarar 13 000 elever eller 400 skolklasser.

BRIS har märkt en stor ökning av psykisk ohälsa bland unga som ringer till deras stödnummer. Enligt socialstyrelsen rapport 2013 så stiger antalet självmord och självmordsförsök bland ungdomar.

Det finns många aktörer som jobbar förebyggande mot mobbing men för ungdomar som befinner sig mitt i ett utanförskap/utsatthet på olika sätt saknas det initiativ. I Göteborg finns en stödförening för mobbade men de har inte någon verksamhet eller inriktning på barn och ungdomar utan fokus ligger på aktiviteter för vuxna. Föreningen Friends arbetar långsiktigt genom utbildning, rådgivning och opinionsbildning för att öka kunskap och engagemang hos vuxna och barn. Rädda barnen jobbar mycket med utbildning för personal och vårdnadshavare för att skapa bra miljö för barnen. Det finns initiativ från kommunen och VG regionen där man jobbar förebyggande eller utvärderande men inga initiativ som praktiskt erbjuder de utsatta barnen regelbundna och täta dagliga aktiviteter där de kan stötta varandra och bygga upp sitt sociala liv. Våga vara dig själv stiftelsen anordnar inspirationsdagar och läger för utsatta ungdomar mellan 12-16 år varje sommar. Utbudet av utbildning, föreläsningar, pedagogiskt material, forskning och rapporter är stort inom området men utbudet av aktiviteter som riktar sig direkt till ungdomarna som befinner sig i utsatthet/utanförskap är nästan obefintlig.

Om man jämför statistiken/behoven hos ungdomarna med vad som finns för riktade aktiviteter där ungdomarna kan skapa nya kompis-kontakter och stärka varandra i en trygg miljö med trygga och kompetenta vuxna omkring sig, är det en stor lucka som behöver fyllas. De professionella kontakter som barnen har via tex skolan och BUP fyller inte denna luckan av vardaglig social kontakt med schyssta kompisar och vuxna som ser dem och kan stärka dem att återskapa självkänslan och självförtroendet. Det saknas helt enkelt miljöer för dessa utsatta ungdomar att återfå tron på att leva ett normalt liv med aktiviteter och kompisar som de ser att jämnårig gör.

Mål

Projektets mål:

Att utveckla en suicidförebyggande metod för att motverka psykisk ohälsa och suicidbeteende hos ungdomar 12-17 år, där ungdomarnas medverkan och delaktighet ligger som en röd tråd i hela metodutvecklingsarbetet. Fadderskap och ledarutbildningar är två hörnstenar i projektet där de äldre ungdomarna skall fungera som förebilder för de yngre.

Schyssta kompisar vill erbjuda ett positivt socialt sammanhang där man kan skapa nya trygga relationer med både ungdomar och vuxna kan ungdomarna återfå tilliten till andra människor och ger nytt hopp och ny livsglädje.

Schyssta kompisar skall arrangera aktiviteter alla vardagseftermiddagar/kvällar och under lov. Verksamheten ska kunna ta emot 100 ungdomar under projektiden och vuxennätverket skall engagera 50 vuxna som på något sätt bidragit till uppbyggnaden av verksamheten samt 10 olika samarbetspartners. Effektmätning/självskattning av tex självkänsla, självförtroende, nya kompisrelationer, ökat välmående och livsglädje skall användas för att mäta resultatet.

Målgrupp och Metodutveckling

Vi tror att idén om en mötesplats som är riktad till målgruppen och skapad av målgruppen kan betyda oerhört mycket för de ungdomar som kommer vara en del av projektet och för alla de ungdomar som i framtiden får ta del av resultatet. Det kommer kunna förändra livet och framtiden för dessa ungdomar genom att få möjlighet bygga upp en social gemenskap som ger dem en samhörighet, ett egenvärde och i förlängningen en mening med livet. Vi tror också att dessa ungdomar kan bli fantastiska förebilder för andra ungdomar då de kan visa att det finns hopp mitt i allt mörker. De blir faddrar åt de yngre ungdomarna på men också genom att de kan berätta sin historia.

Målgruppen är ungdomar mellan 12-17 år som varit eller är mobbade/utsatta och/eller känner sig utanför i skolan, och som riskerar att hamna i psykisk ohälsa och suicidbeteende om de inte hjälps in i ett socialt och stärkande sammanhang.

Initiativet och idén till "Schyssta kompisar" kommer från en 13 årig kille som för två år sedan gick in i en depression pga. långvarig utsatthet i skolan. I ett desperat ögonblick försökte han ta sitt liv. Nu är han på väg tillbaka, vill hjälpa både sig själv och andra som är i samma situation att hitta livsglädjen igen och få nya schyssta kompisar i en trygg miljö. Hans egna ord – om vi startar en mötesplats där alla vet hur det är att ha det tufft och känna sig utanför kommer alla ställa upp för varandra, vara schyssta. Då kan man känna sig trygg, ha kul igen och våga lära känna andra.

Verksamheten har varit igång i liten skala sedan nov 2014 med hjälp av stöd från Lundby SDF och gruppen som idag består av ca 10 ungdomar som träffas en gång i veckan och även på loven. De är mycket delaktiga i planeringen av projektet och vi

har kontakt med många vuxna/föräldrar som vill engagera sig och som har stort akut behov av att projektet skall starta. Många som befinner sig i den här krissituationen lever med ett väldigt akut behov av trygga platser och trygga nya relationer för att vända den negativa och hopplösa spiralen som kan få hemska konsekvenser.

Genom samarbetspartners kommer vi kunna nå ut till berörda ungdomar och familjer och hela projektet bygger på deras delaktighet och engagemang. Samarbetspartnerna i projektet bekräftar att målgruppen är stor och att behovet av sociala aktiviteter i en trygg miljö är mycket stor för dem och kan vara helt livsavgörande. Ungdomarna kommer få en central roll i projektets planering, genomförande och utvärdering och det är ungdomarna som tillsammans med de vuxna som finns med i projektet som skall ta fram den nya metoden "Schyssta kompisar – suicidprevention för och av ungdomarna själva".

Citat från ungdomarna:

- Nu finns det ingenting att leva för.
- Det känns som om allt är mörkt och svart hela tiden.
- Allting skulle vara mycket bättre för alla om jag inte fanns.
- I skolan blir jag retad av mina kompisar som jag är med. De säger taskiga saker till mig, slår och sparkar mig men det finns inga andra jag kan vara med.
- På rasterna vandrar jag alltid omkring själv på skolgården för jag har ingen att vara med. Jag försöker gå runt så det inte ser ut som jag är ensam hela tiden.
- Hur många tror du skulle komma på min begravning, max 5 personer tror jag.
- Jag tror ingen skulle märka eller bry sig om jag inte kom till skolan mer.

Metoden skapas utifrån: Empowerment som bygger på att stärka ungdomarna att få makt över sin egen situation och sin närmiljö. Det innebär att ungdomarna själva formulerar sina mål med avsikt att stärka sin självständighet och upplevelse av att känna att de har egen makt över sitt liv och därmed kunna göra medvetna val. Miljö-terapeutiska grundprinciperna som handlar om att utforma den fysiska, psykiska och sociala miljön så att den gynnar ungdomarna i en positiv riktning mot sina mål. Grundprinciperna handlar om att göra egna medvetna val, gemensamma mål i gruppen, demokratiska processer, delaktighet, öppen kommunikation, flexibelt arbetssätt och framförallt att skapa tillit och trygghet. Synlighetsprincipen; att få bli sedd är otroligt viktigt för dessa ungdomar som så länge känt sig osynliga och svikna av både andra ungdomar och av vuxenvärlden. Vi kallar detta arbete att jobba utifrån synlighetsprincipen d.v.s. att alla människor har rätt att bli sedda. Detta kan ske på många olika sätt men det är viktigt att de vuxna som finns på mötesplatsen "Schyssta kompisar" ständigt jobbar utifrån denna princip för att få varje ungdom att växa utifrån sina förutsättningar. De vuxna som jobbar på mötesplatsen skall ha både utbildning och erfarenhet av utsatthet och utanförskap hos ungdomar samt god kunskap i socialt samspel i grupper för att kunna möta varje ungdoms behov. Mycket viktigt är också att kunna säkerställa beredskap för att möta känslan av misslyckande hos dessa ungdomar då vi är medvetna om att känslor och upplevelser av att inte lyckas kommer uppstå i även detta projekt. Och eftersom det finns en skörhet och utsatthet hos målgruppen är det mycket viktigt att ha med detta perspektiv och införskaffa sig nödvändig kunskap.

Genom att lyfta fram och synliggöra ungdomarnas intressen skall det uppmuntras att de som har samma intressen planerar och utför dem tillsammans, men också när man känner sig tillräckligt mogen prova på aktivitet i någon förening tillsammans. När ungdomarna blir 16-17 år och börjar "växa ur" mötesplatsen skall det erbjudas ledarutbildningar där man kan hålla kvar kontakten och samtidigt utbilda sig att vara kvar som ledare inom "Schyssta kompisar". De äldre ungdomarna kommer få en viktig roll som mentorer/faddrar.

Genom att vi blivit kontakter av SVT (UR) för medverkan i ett program om mobbing har vi fått en bild av att det med största sannolikhet inte finns några likande initiativ eller metoder i Sverige. SVT hade gjort en kartläggning och undersökt vad det fanns för systematiskt arbete mot mobbing för och av ungdomar och kunde inte hitta något annat än Schyssta kompisar.

Samarbeten

Ett brett partnerskap, många mötesplatser för samverkan och stort engagemang från många personer/aktörer är en förutsättning för att projektmålen nås och resultatet kan spridas, tillföra nödvändig kompetens för kunskap och utvärdering samt möjliggöra att verksamheten lever kvar under lång tid efter projektets slut.

Projektet kommer ha regelbundna partnerskapsmöten där alla samarbetspartner bjuds in. Detta för att förankra, få feedback samt utvärdera kontinuerligt så all kunskap tillvaratas. Projektet bygger på att alla krafter samverkar för att komma tillrätta med folkhälsoproblemet – att fler och fler ungdomar mår dåligt pga av att de blir mobbade/utsatt/utanför, detta leder till ökad psykisk ohälsa och suicidbeteende.

Kontakter har tagits med elevhälsoteam, ungdomssatsningar och psykologenheter i flera stadsdelar (Västra Hisingen, Västra Göteborg och Frölunda), de har varit mycket positiva till samarbete för att sprida information och nå ungdomarna. Borås Universitet och Zelma Fors kommer knytas som följeforskare till projektet för att säkerställa det vetenskapliga perspektivet. Zelma är doktor i psykolog med lång erfarenhet som skolpsykolog och antimobbing arbete. Dokumentationen kommer ske i första hand genom film i samarbetspartnern Karriär-Kraft Film och Media. De ungdomar som vill berätta om sina upplevelser kommer få möjlighet att göra det genom storytelling.

Vi tror att modellen "Schyssta kompisar" kommer kunna användas i framtiden både lokal i Göteborg, i hela VG regionen men också på andra orter i Sverige under förutsättning att vi kan hitta resurser för att jobba med dokumentation, metodutveckling, följeforskning, spridning och implementering. Det är givetvis otroligt viktigt med förebyggande åtgärder för mobbing och utanförskap men för de ungdomar som lever mitt i detta helvete varje dag måste det också finnas ett aktivt metodiskt arbete för att vända deras känsla av hopplöshet och rädda liv. Vi tror det går att göra det genom att erbjuda en social gemenskap där de kan känna sig tillräckligt trygga för att börja bygga upp sig själva igen och våga tro på livet igen.

Samarbetspartners: Borås Universitet, Forum Skill, Karriär-Kraft Film och Media, Sociala resursförvaltningen Göteborgs kommun, VG Regionen, SDF Västra

Göteborg, SDF Västra Hisingen, Ungdomssatsningen Göteborg, Suicidprevention Väst, Allmänna Arvsfonden, Svenska Kyrkan och vuxennätverket Schyssta kompisar.

Både projektägaren och många samarbetspartners har stor erfarenhet av att driva projekt och föreningsarbete, en stor tillgång i projektet. Forum Skill som kommer vara en mycket aktiv partner i metodutvecklingsprojektet kommer ställa sin erfarenhet och resultat med likande projekt till förfogande via en av sina medarbetare Rebecca Sutton, journalist och stor erfarenhet av dokumentation och metodarbete.

Det breda partnerskapet i projektet kommer möjliggöra ett stort nätverk av kunskap, erfarenheter och resurser. Vi tror också att möjligheten att knyta an fler samarbetspartners under projektets gång är mycket god då det finns ett stort engagemang för att hitta vägar att hjälpa och stötta ungdomar som befinner sig i denna hemska situation. Vi tror med beskrivet upplägg att verksamheten "Schyssta kompisar" kan leva vidare som ideelle förening efter en projekttid på 2-3 år.

Karriär-Kraft: projektägare – projektledare och redovisning/administration

Forum Skill: medsökande organisation – metodutveckling och implementering

Borås Universitet: Följeforskning

Sociala resursförvaltningen: Ledarutbildning, föreningsarbete och aktiviteter

Karriär-Kraft Film och Media: Dokumentation

Allmänna Arvsfonden: Lokalhyra, löner personal och material

Vuxennätverket Schyssta kompisar: Crowdfunding till aktiviteter

SDF Västra Göteborg/SDF Västra Hisingen: Informationsspridning och aktiviteter

Ungdomssatsningen Göteborg: Informationsspridning

Suicidprevention Väst: Informationsspridning och kunskapsbank

Svenska Kyrkan: Lokaler och informationsspridning

VG regionen: Metodutveckling, följeforskning, spridning och implementering

Finansiering

	År 1	År 2	År 3
Sociala resursförvaltningen	115 000:-		
Allmänna Arvsfonden (sökta)	1 300 000:-	1 300 000:-	1 000 000:-
Vuxennätverket Schyssta kompisar	20 000:-	40 000:-	60 000:-
SDF Västra Göteborg	25 000:-		
SDF Västra Hisingen	20 000:-		
VG Regionen (sökta)	240 000:-	240 000:-	
- 50% lön till metodutvecklare från Forum Skill (200 000:-/år)			
- 10% följeforskare Borås Universitet (40 000:-/år)			

Ny ansökan till VG Regionen behöver göras för

- Material för spridning och implementering av metod - bok och film
- Slutkonferens för spridning av resultat i VG Regionen

Välj meny Visa / Redigera dokument för att fylla i blanketten!

ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD

1. Allmänna uppgifter

Projektets namn: Schyssta kompisar	
Projektperiod: 20151001-20170930	
Belopp som söks från Folkhälsokommittén: 480 000 kronor	Projektets totalkostnad: 4 400 000 kronor
Stöd söks för: (endast ett kryss) ☐ Förstudie, max 1 år ☒ Utvecklingsprojekt, max 3 år ☐ Annat Medel beviljas för ett år i taget.	

2. Uppgifter om sökanden

Webbadress är den plats där information om organisation/förening finns.	
Sökande:	
Projektägare: <u>Karriär-Kraft Kompassen ek.förening</u>	Projektledning: <u>Karina Skoglund</u>
Org. nummer: <u>769605-1361</u>	Kontaktperson: <u>Karina Skoglund</u>
Adress: <u>Torpagatan 1</u>	E-postadress: <u>kinna.skoglund@karriarkraft.se</u>
Postnummer: <u>416 74</u>	Telefon: <u>0708-494732</u>
Postadress: <u>Göteborg</u>	Webbadress: <u>www.karriarkraft.se</u>
Plus-/bankgiro: ☐ sökandens pg nr: ☒ sökandens bg nr: <u>5526-2539</u>	

3. Projektbudget

	År 1	År 2	År 3	Totalt
Budgetposter, t ex aktiviteter, material, projektledning: Metodutveckling (50% tjänst från Forum Skill)	200 000	200 000		400 000
Följeforskning (Zelma Fors Borås Universitet)	40 000	40 000		80 000
Ansökt belopp från folkhälsokommittén	240 000	240 000		480 000

4. Medfinansiering

	År 1	År 2	År 3	Totalt
☐ nej, ansökt hos				
☐ ja, beviljat av				

5. Beskrivning av projektet

Projektet ska ha koppling till Folkhälsopolitisk policy och/eller Samling för social hållbarhet.

Syfte: Vad syftar projektet till? Varför ska det genomföras?

Metodutveckling suicidprevention för ungdomar

Mål: Vilket är projektets mål (mätbart) – vad ska projektet uppnå för resultat?

Utveckla en ny metod för suicidprevention för och av ungdomar

Målgrupp: projektets målgrupp – vem har nytta av projektets resultat?

Ungdomar 12-17 år som risker att hamna i djup psykisk ohälsa och där risk för suicidbeteende föreligger eller förekommer

Var genomförs projektet (ort/orter)?

Göteborg med mål att sprida till fler orter i VG Regionen

Beskrivning av projektet som helhet samt årsvis:

se bilaga

6. Uppföljning/utvärdering, spridning och implementering

Beskriv hur arbetet ska utföras:

se bilaga

7. Hur bidrar projektet till en jämlik hälsa i Västra Götaland?

Projektet kommer att vända sig till den målgrupp där psykisk ohälsa och självmordsstatistiken ökar som mest, ungdomar.

7b. Hur påverkar projektet jämställdhet och mångfald? (I mångfaldsbegreppet ryms samtliga diskrimineringsgrunder.)

Projektet kommer vända sig till ALLA ungdomar i åldern 12-17 år som befinner sig i riskzonen för djup psykisk ohälsa med risk för suicidbeteende. Projektet kommer aktivt arbeta med att försöka nå ungdomar med dubbel utsatthet tex pga etnicitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet.

8. Underskrift

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan är riktiga. Vidare intygas att inga andra verksamheter inom Västra Götalandsregionen, utöver de i denna ansökan redovisade, finansierar detta projekts kostnader.

*Vidare medger undertecknad enligt 10 § personuppgiftslagen, SFS 1998:204, att de personuppgifter om undertecknad, som har lämnats i ansökan, får behandlas på sådant sätt och i sådan omfattning som är nödvändig för Västra Götalandsregionens hantering av ärendet (registrering i diarium och liknande) och att de publiceras på Internet i information om projektet.**

r150819		Annika Wessbr/Camilla Knutsson
Datum	Underskrift av behörig firmatecknare	Namnförtydligande

Tjänsteutlåtande
Datum 2015-08-26
Diarienummer FHK 29-2014
Västra Götalandsregionen
Avdelning folkhälsa

Handläggare: Lars Paulsson, Rutger
Gram
Telefon: 0706-83 06 90
E-post: lars.paulsson@vgregion.se

Till Folkhälsokommittén

Nätvandring som suicidpreventiv metod ur ett salutogent perspektiv

Som ringar på vattnet – analys och nya frågor

Förslag till beslut

Folkhälsokommitténs beslutar följande:

1. Folkhälsokommittén beviljar Skolkyrkan i Göteborg 234 000 för perioden 1 september 2015 till 31 december för projekt ”Nätvandring som suicidpreventiv metod ur ett salutogent perspektiv, Som ringar på vattnet - analys och nya frågor”.
2. Beloppet för projektet Nätvandring som suicidpreventiv metod ur ett salutogent perspektiv, Som ringar på vattnet - analys och nya frågor” belastar kommitténs konto för suicidprevention.

Sammanfattning av ärendet

Skolkyrkan i Göteborg genomförde hösten 2014 en förstudie kring möjligheten att utveckla nätvandring som generell modell för suicidprevention. Mot bakgrund av förstudiens resultat ansöker Skolkyrkan om projektmedel för att kunna göra modellen för nätvandring spridningsbar till andra.

På ett övergripande plan innefattar projektet tre steg, att formulera våra erfarenheter i texter som andra kan tillgodogöra sig, att överföra dessa våra erfarenheter/vår modell till ansvariga i annan organisation, och slutligen, att följa upp och dra lärdom av den andra organisationens arbete med att sprida nätvandring inom sin verksamhet.

Skolkyrkan i Göteborg ansöker om medel för att under två år utveckla modellen. Totalt ansöker Skolkyrkan om 1 150 000. För år ett ansöker de om 700 000 kronor och år två om 450 000 kronor.

Ansökan bifogas.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Avdelning folkhälsa har haft regelbundna avstämningar under förstudiens gång. Förstudiens syftade till att pröva nätvandring som metod i liten skala i Göteborg för att bedöma potentialen att utvecklas från en metod till en modell som kan användas av fler aktörer. En viktig del bestod av att utreda vad som krävs för att med bibehållen kvalitet utveckla nätvandring till en spridningsbar modell.

Förstudiens resultat har visat på goda möjligheter att göra modellen spridningsbar. Avdelning folkhälsa bedömer att Skolkyrkan i Göteborg har kapacitet och stabilitet för att genomföra projektet. Vi bedömer med denna bakgrund att Skolkyrkan har goda förutsättningar att lyckas med projektet.

Avdelning folkhälsa

Elisabeth Rahmberg
Folkhälsochef

Lars Paulsson., Rutger Gram
Regionutvecklare

Bilaga – Projektansökan

Beslutet skickas till

Skolkyrkan i Göteborg, Klara Roxberg, klara.roxberg@svenskakyrkan.se samt
Kyrkans Jourttjänst, Bo Erlandsson, bo.erlandsson@svenskakyrkan.se

Som ringar på vattnet – analys och nya frågor

Nätvandring som suicidpreventiv metod ur ett salutogent perspektiv

Vi behöver bli fler som ser, stöttar och stärker unga personer via internet/nätet. Men hur kan vår metod utvecklas till en modell som kan användas av fler?

Skolkyrkan har sex års erfarenhet av nätvandring. Kyrkans Jourtjänst har sedan länge arbetat med att utbilda såväl volontärer som anställda i att möta människor i svåra livssituationer. Tillsammans vill vi arbeta för att utveckla och sprida nätvandring. Vi har inspirerats av egna erfarenheter av möten med unga samt av Fryshusets tidiga pionjärbete i nätvandring. I december 2012 startade vi vår pilotutbildning i nätvandring, efter att ha konsoliderat våra tankar om nätvandring under drygt ett år. Under våren 2015 genomförde vi vår tredje utbildningsomgång och inför hösten bjuder vi in till en fjärde.

Vi får återkommande förfrågningar från personer och organisationer som vill ta del av vårt arbete med nätvandring. Fler än vi ser ett behov av "vettiga vuxna" som möter och stöttar unga på internet. I nätvandring möter vi unga HBTQ-personer, personer med social fobi, unga med riskbeteende, unga utsatta för övergrepp, unga i otrygg livssituation, unga med existentiell ångest och unga som mår bra i stort. Vi uppfattar nätvandring som en viktig funktion, både för unga personer som befinner sig i en utsatt situation och som en salutogen trygghetsfaktor för de som har det bra i stort men befinner sig i en brytpunkt i livet, med andra ord alla unga.

Hösten 2014 genomförde vi en förstudie, med medel Folkhälsokommittén, kring möjligheten att utveckla nätvandring som generell modell för suicidprevention. I förstudien "Som ringar på vattnet – att få fler aktörer att nätvandra" (se bif) fokuserade vi frågan om förutsättningar för att sprida vår modell för nätvandring. Vi ansöker nu om medel för att göra vår modell för nätvandring spridbar till andra.

Nätvandring som generell modell

Förstudien beskriver övergripande den modell för nätvandring som vuxit fram genom projektet Svenska kyrkan i Göteborg nätvandrar. Här återfinns det vi uppfattar som icke förhandlingsbara värden, aspekter som vi uppfattar med nödvändighet behöver finnas kvar för att uppnå och upprätthålla kvaliteten i genomförandet.

De icke förhandlingsbara värdena är följande:

- Noggrann urvalsprocess
- Allas lika värde och rättigheter
- Utbildade nätvandrare
- Tydliga ramar runt rollen
- Geografiskt gränsöverskridande
- Aktivt uppsökande
- Kontinuerlig gemenskap (struktur för handledning, uppföljning och stöttning nätvandrare emellan)

- Spårbarhet/säkerhet

De icke förhandlingsbara värdena rör både grundläggande värderingar och synsätt såväl som hur man på ett mer konkret plan säkerställer att nätvandrarerna har de förmågor som krävs för att ge den unge rätt bemötande. Det senare innefattar allt från urval och grundutbildning till rammar, handledning och stöd, samt hur ansvarslinjen ser ut d v s hur tillsyn sker och vem som kan och ska utkräva ansvar när nätvandrare inte håller policys och/eller på annat sätt visar sig olämpliga för uppgiften. Men när vi nu står inför att skapa en *generell* modell för nätvandring, en som är möjlig att sprida till andra, såväl till olika verksamheter inom Svenska kyrkans som helt andra organisationer, så inställer sig ytterligare frågor:

- Hur kan vår modell bli verkligt användbar för andra? Att skapa en övergripande beskrivning av en generell modell kan förefalla enkelt. Men hur blir den praktik och "verkstad" i den nya organisationen och för dem som arbetar med att införa den? Vad behövs för att överföra relevanta erfarenheter till andra verksamheter?
- En fråga som hör ihop med ovanstående handlar om vilka av våra icke förhandlingsbara värden som är grundläggande, oavsett verksamhet/utförare, och vad som möjligen är kontextberoende och därför bör anpassas till respektive sammanhang? Detta med bibehållen kvalitet i såväl den enskilda nätvandringen som organisationen runt nätvandrarerna.
- Hur kvalitetssäkra den form av nätvandring vi är och blir upphov till? Skulle det vara relevant med någon form av certifiering av nätvandrare, nätvandringsledare, utbildare, handledare och/eller urvalsbedömare? Hur långt sträcker sig vårt ansvar och hur ser det ut? Vad kan och bör vi ta ansvar för? Och vad kan vi inte ansvara för?
- För oss handlar nätvandring om att finnas på platser där ungdomar finns. Samtal sker mellan personer som "befinner sig" på forumet, det är den "geografiska platsen" där man möts. Vilka organisationer har utifrån sitt huvuduppdrag möjlighet att finnas till för ungdomar oavsett geografi (utanför den egna kommunen, den egna församlingen, det egna landstinget etc)? Och där det är möjligt, kan den befintliga organisationsstrukturen användas för samordning och tillsyn av nätvandringen eller bör nya linjer och kontaktytor skapas?

Att göra vår modell spridbar till andra

På ett övergripande plan innefattar projektet tre steg, *att formulera våra erfarenheter* i texter som andra kan tillgodogöra sig, *att överföra dessa våra erfarenheter/vår modell* till ansvariga i annan organisation, och slutligen, *att följa* upp och dra lärdom av *den andra organisationens arbete med att sprida nätvandring* inom sin verksamhet. Dessa steg ska dock inte ses som helt separerade från varandra. I arbetet med att göra vår modell för nätvandring spridbar och verkligt användbar för andra kommer dessa snarare att gå i varandra. Arbetet i steg ett kan inte ske helt utan tanke på hur steg två och tre kommer att se ut, och lärdomar i de senare stegen kommer säkerligen föra oss tillbaka till "ritbordet" i steg ett.

1. **Att formulera våra erfarenheter:** För att med bibehållen kvalitet möjliggöra spridning till andra behöver vi först tydliggöra den kunskap och de erfarenheter vi redan har. Det handlar om allt från att beskriva och kvalitetssäkra vår urvalsprocess och se över det utbildningsmaterial för blivande nätvandrare som vi redan har, till att formulera våra tankar om nätvandring, nätvandringsutbildning och stöd till nätvandrare. Vi har för avsikt

att samla detta i en relativt omfattande skrift, med ett tilltal som vi tror kan upplevas relevant för en annan organisation. Preliminärt arbetsnamn för denna skrift är: Handbok nätvandring – för dig som ska leda och utbilda (inkl utbildningsmaterial, lärarhandledning etc)

2. **Att överföra våra erfarenheter/vår modell:** Nästa steg är att låta en organisation helt utanför kyrkan pröva vår skrift. Vår uppgift blir här att utbilda och handleda dem, allt från urvalsbedömare och utbildare till ansvariga för nätvandringen, i att börja nätvandring/införa nätvandring som en del av sin verksamhet. Bör vara en organisation som i sitt uppdrag är oberoende av geografiska avgränsningar eftersom vår form av nätvandring går utöver fysiska territorier som kommun och region. Exempel på sådana organisationer kan vara SuicideZero, Tjezonen m.fl.
3. **Att återföra lärdomar från den andra organisationens arbete med att införa nätvandring:** Parallellt med att utbilda och handleda den andra organisationen följer vi deras arbete med att introducera nätvandring. Lärdomar återförs för att ytterligare utveckla och förfina den skrift vi satt samman under steg 1 ovan. Här prövas även våra tankar om kvalitetssäkring, hur vi kan kvalitetssäkra den nätvandring vi är med och sprider samt hur långt vårt ansvar kan och bör sträcka sig. Detta steg avslutas med att framställa en reviderad upplaga av vår skrift om nätvandring - *ett generellt material för spridning av nätvandring som suicidpreventiv metod ur ett salutogent perspektiv.*

Mot bakgrund av förstudiens resultat och med utgångspunkt i de tre ovan angivna stegen ansöker vi om projektmedel för att kunna göra vår modell för nätvandring spridbar till andra.

Projektplan

Vår avsikt är att bedriva projektet under två år, där år 1 till stor del sammanfaller med steg 1 ovan och år 2 med steg 2 och 3.

- År 1 Att rekrytera en person/verksamhet som kan systematisera och beskriva vår urvalsprocess på ett sätt som blir begripligt för andra, samt en skribent för hela vår skrift (urvalsprocessen inkluderad).

Att tillfråga organisationer som skulle vilja/kunna vara vår samarbetspartner, den verksamhet som tar på sig att med vår hjälp pröva vår skrift (jmf steg 2 ovan) införa nätvandring.

Att m h a av rekryterad person/verksamhet systematisera och beskriva vår urvalsprocess. Förmågan att skilja ut vilka personer som kan anses lämpliga att föra samtal med unga på nätet är ett av de icke förhandlingsbara värdena. Det vi gör genom lång erfarenhet under vår urvalsintervju, i ett första möte med sökande till utbildningen, behöver beskrivas på ett för andra begripligt sätt. En beskrivning som ska kunna sättas i händerna på personer med lämplig utbildningsbakgrund i en mottagarorganisation så att de själva kan utföra motsvarande urvalsprocess. Att formulera det vi redan gör innebär dessutom att vi ges tillfälle att tillsammans med den utomstående reflektera över och kritiskt granska vårt

nuvarande förfarande, vilket skulle kunna ses som ytterligare kvalitetssäkring av nätvandringens urvalsprocess.

Att rekryterad skribent skapar såväl struktur som innehåll i vår ”Handbok för nätvandring”, den omfattande skrift som vi tänker ska bli bärare av allt från värderingar/förhållningssätt till konkret material för att själva rekrytera, utbilda, handleda nätvandrare, samt leda, organisera och kvalitetssäkra nätvandring. Dels med utgångspunkt i det utbildningsmaterial vi redan använder, dels genom samtal med oss och annat skriftligt material formulera och strukturera våra tankar/erfarenheter kring nätvandring. Redan här närmar vi oss även frågan om hur långt vårt ansvar sträcker sig när det kommer till kvalitetssäkring. Som ett delsvår kanske vi bör finna ett helt eget begrepp för nätvandring som enbart de får använda som bedriver nätvandring i vår anda, med utgångspunkt i vårt material.

År 2 Att skapa överenskommelse med och introducera vår samarbetspartner, den organisation som m h a av oss och vår skrift vill starta nätvandring hos sig.

Att utbilda och handleda ansvariga inom samarbetsorganisationen, allt från urvalsbedömare och utbildare till ansvariga för nätvandringen, i deras process med att rekrytera, utbilda, handleda nätvandrare, samt leda, organisera och kvalitetssäkra nätvandring.

Att tillsammans med samorganisationen finna en rimlig nivå för kvalitetssäkring. Hur de kan/bör organisera kvalitetssäkring och ansvarslinjer för den nätvandring de implementerar i sin verksamhet, samt vilket ansvar vi har i detta, d v s hur och på vilken nivå vi kan/bör kvalitetssäkra den nätvandring vi är med och sprider (till dem och andra).

Att följa samarbetsorganisationens arbete med att introducera nätvandring. Exempelvis genom kontinuerliga uppföljningsmöten med ansvariga samt intervjuer med ett urval deltagare/introducerade nätvandrare. Lärdomar återförs för att ytterligare utveckla och förfina den skrift vi satt samman under år 1.

Att genomföra en spridningskonferens under slutet av år 2, tillsammans med samarbetsorganisationen.

Projektbudget år 1

Skribent

En person som har lätt för att uttrycka sig i tal och skrift samtidigt som hen har nödvändig pedagogisk, informationsteknisk och webbutvecklingskompetens. Anlitas på uppdrag.

512 tim á 625 kr (inkl moms)

320 000 kr

Beskrivare av urvalsprocess

En person/verksamhet som på ett pedagogiskt sätt kan systematisera och beskriva vår urvalsprocess, som blir begripligt för andra. Anlitas på

uppdrag (kostnadsnivån avstämd med välrenommerat företag inom rekrytering och urval). 100 000 kr

Egna personalresurser

Andra för projektet nödvändiga personalresurser hämtas från våra respektive organisationer. Handlar detta år om att förse *skribent* och *beskrivare av urvalsprocess* med information, att introducera dem i vårt arbetssätt inför och under pågående nätvandringsutbildning, samt att följa upp och ge feedback på det de producerar. Dessutom att inleda kontakt med möjlig samarbetsorganisation.

31 000/mån + soc. avg. (42 %, inkl avtalsenliga) samt semestertillägg, 4 personer á 18,75 % av tjänst. 400 000 kr

Avgår egenfinansiering av egna personalresurser, 2 personer á 18,75% - 200 000 kr

Övriga kostnader

Andra för projektet nödvändiga kostnader beräknas år 1 uppgå till:

Formgivning av *Handbok nätvandring – för dig som ska leda och utbilda (inkl utbildningsmaterial, lärarhandledning etc)* 50 000 kr

Arbetskonferens på kursgård, 2 dagar, 5 personer (skribent och projektmedarbetare), inkl resor, kost o logi 10 000 kr

Resor, besök hos möjliga samarbetsorganisationer samt studiebesök 15 000 kr

Förbrukningsmaterial etc 5 000 kr

(samtliga kostnader inklusive moms)

För år 1 ansöker vi därför om 700 000 kr

Projektbudget år 2

Egna personalresurser

Under år 2 hämtas personalresurserna framförallt från våra respektive organisationer. Handlar om introduktion, utbildning, handledning och uppföljning av samarbetsorganisationen.

31 000/mån + soc. avg. (42 %, inkl avtalsenliga) samt semestertillägg, 4 personer á 18,75 % av tjänst. 400 000 kr

Avgår egenfinansiering av egna personalresurser, 2 personer á 18,75% - 200 000 kr

Skribent

Under slutet av år 2 anlitas skribenten återigen, nu för att revidera vår skrift utifrån de lärdomar vi fått genom samarbetet med samarbetsorganisationen. Anlitas på uppdrag.

240 tim á 625 kr (inkl moms) 150 000 kr

Övriga kostnader

Andra för projektet nödvändiga kostnader beräknas år 2 uppgå till:

Formgivning av reviderad <i>Handbok nätvandring – för dig som ska leda och utbilda (inkl utbildningsmaterial, lärarhandledning etc)</i>	50 000 kr
Arbetskonferens på kursgård, 2 dagar, 10 personer (skribent, projektmedarbetare och medarbetare från samarbetsorganisationen), inkl resor, kost o logi	20 000 kr
Resor till samarbetsorganisationen	25 000 kr
Förbrukningsmaterial etc	5 000 kr

(samtliga kostnader inklusive moms)

För år 2 ansöker vi därför om

450 000 kr

Presentation av organisationerna

Skolkyrkan i Göteborg driver frågor som stärker personal inom skola och församling i mötet med barn och unga i deras livssituation. Skolkyrkan är en resursverksamhet inom Svenska kyrkan i Göteborg och verksamheten är förlagd till Haga församling. Skolkyrkan är huvudman för projektet "Svenska kyrkan i Göteborg nätvandrar" som vi bedriver tillsammans med Kyrkans Jourtjänst.

Kontaktpersoner: Klara Roxbergh, 031-731 61 71, klara.roxbergh@svenskakyrkan.se,

David Oest, 031-731 61 73, david.oest@svenskakyrkan.se

www.skolkyrkan.com

Kyrkans Jourtjänst är en kris-/samtalsjour inom Svenska kyrkan i Göteborg. Jourtelefonen och SOS-brevlådan bemannas av cirka 100 volontärer, utvalda och utbildade för uppgiften. Vår samtalsmottagning bemannas av anställda samtalsterapeuter. Kyrkans Jourtjänst är en del av Stiftelsen Kyrkans Jourtjänst Jourhavande Präst, inom ramen för Svenska kyrkan i Göteborg.

Kontaktpersoner: Cristina Fredén, 031-739 10 52, cristina.freden@svenskakyrkan.se,

Bo Erlandsson, 031-739 10 56, bo.erlandsson@svenskakyrkan.se

www.kyrkansjourtjanst.se

Tjänsteutlåtande

Datum 2015-08-31

Diarienummer FHK 00057-2015

Västra Götalandsregionen

Koncernstab regional utveckling

Handläggare: Eva Mattsson-Elofson

Telefon: 0104412010

E-post: eva.mattsson-elfofson@vgregion.se

Till folkhälsokommittén

Ansökan från Grästorps kommun avseende Utvidgat och anpassat föräldrastöd i elevhälsans regi

Förslag till beslut

1. Folkhälsokommittén avslår ansökan om projektstöd från Grästorps kommun avseende Utvidgat och anpassat föräldrastöd i elevhälsans regi.

Sammanfattning av ärendet

Grästorps kommun har inkommit en ansökan om projektmedel riktad till elevhälsans verksamhet, Team Agera, för att pröva en föräldrastödsmetod Family-Check-Up. Team Agera har tagit ett ansvar för socialtjänstens förebyggande arbete såsom föräldrautbildningar för att erbjuda föräldrar tidig och snabb hjälp. I arbetet kompletterar Team Agera med metoden Family Check Up, i syfte att nå föräldrar som av olika anledningar inte deltar i föräldrastöd. Projekt avses vara treårigt och sökt belopp är för år ett 356 000, därefter 890 000 och 800 000 år två respektive år tre.

Bedömning

Programmet Family Check Up (FCU) är en metod som på vilar på vetenskaplig grund och arbetar för att avhjälpa och förebygga barns beteendeproblem genom individuellt föräldrastöd. Statens beredning för utvärdering SBU, bedömde i en genomgång av föräldrastödsmetoder för att förebygga psykisk ohälsa 2010, att metoden som fanns i Sverige, hade visst vetenskapligt stöd i utländska studier på riktad nivå och utåtagerande problem.

HSN 5,11 och 12 gav 2008 Barn och ungdomsmedicin i uppdrag att utveckla metoder för tidiga insatser i samarbete med stadsdelarna i Göteborg. BUM tog då fasta på metoden Family Check Up och tog från start kontakter med stadsdelarna och efterfrågade intresse att delta. Modellen bygger på att finnas nära familjerna/barnen, i skolmiljön eller förskolan. En modell med samverkan mellan förskola/skola, socialtjänst och sjukvården. Barn och ungdomsmedicin står för utbildning, handledning och kvalitetssäkring men även för att ingångarna till

sjukvården ska vara öppna vid behov av insatser från sjukvården. Socialstyrelsen utvärderar projektet som pågår tom mars 2016.

Ett särskilt intresse har forskningen genom uppdragstagaren Närhälsan (BUM) ägnat åt implementering av metoden. En särskild implementeringsmodell föreslås i nästa steg utvecklas i samverkan med forskare på Högskolan Väst med någon stadsdel eller kommun i Västra Götaland.

Grästorps kommun, Team Agera har från Östra hälso-och sjukvårdsnämnden fått bidrag för arbetet hälsofrämjande skolutveckling för att motverka psykisk ohälsa. Det utmärkande för den nu aktuella ansökan är att Team Agera tagit ett ansvar för socialtjänstens förebyggande arbete såsom föräldrautbildningar in i kommunens elevhälsoteam för att nå till fler föräldrar i ett tidigare skede.

Family Check Up är en riktad metod på individnivå och utvecklas genom insatser på familjenivå. Uppgiften är att tidigt uppmärksamma barn med t ex utåtagerande beteende och erbjuda barn och föräldrar skraddarsydda interventioner.

Family Check Up är som metod inte en del av det generella föräldrastödsarbetet som regeringen och den tidigare myndigheten Statens folkhälsomyndighet utvecklat sedan 2006. Länsstyrelsen har haft uppdraget att nå ut till kommuner i metodutveckling av det generella föräldrastödet. I det arbetet påpekas att föräldrastödet inte enbart kan omfattas manualbaserade metoder och ska kompletteras med andra samhällsinsatser för målgruppen barn och unga samt deras föräldrar.

Implementering dvs. att omsätta metodutveckling i verksamhet t ex föräldrastödsmetoder är en angelägenhet för den kommunala arenan. Att omsätta och pröva genomförbarhet sedan metoden har levt upp till de krav en vetenskaplig värdering ställer, ligger i den kommunala förvaltningens ansvar och organisering.

Folkhälsokommitténs uppdrag är att ur ett strukturellt perspektiv utveckla, utvärdera och sprida metoder i folkhälsoarbetet. Uppdraget att skapa förutsättningar för trygga och goda uppväxtvillkor utgår från hälsans bestämningsfaktorer. Att uppmärksamma barn och ungas socioekonomiska förutsättningar i olika situationer under uppväxten finns i uppdraget Samling för social hållbarhet och jämlik hälsa.

Under ärendeberedning har kontakter tagits på tjänstemannanivå för att följa upp för hälso-och sjukvårdsnämndernas uppdrag avseende metoden Family Check Up.

Avdelning Folkhälsa

Elisabeth Rahmberg
Avdelningschef

Eva Mattsson-Elofson
regionutvecklare

Bilaga (om det behövs)

1. Ansökan från Grästorps kommun

Besluten skickas till

- Grästorps kommun, Team Agera

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
 MARIESTAD
 INKOM 2015 -07- 01
 Dnr. **FHK 57-2015**

Ankomst

AVD **FHK**
 HANDLÄGGARE
 KOPIOR
E. Mattsson
Elofsson

Välj meny Visa / Redigera dokument för att fylla i blanketten!

ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD

1. Allmänna uppgifter

Projektets namn: Utvidgat och anpassat försäldrastöd i elevhälsans regi	
Projektperiod: 2015-2017	
Belopp som söks från Folkhälsokommittén: 2 046 000 kronor	Projektets totalkostnad: 4 046 000 kronor
Stöd söks för: (endast ett kryss) ☐ Förstudie, max 1 år ☒ Utvecklingsprojekt, max 3 år Medel beviljas för ett år i taget. ☐ Annat	

2. Uppgifter om sökanden

Webbadress är den plats där information om organisation/förening finns.

Sökande:	
Projektägare: Grästors Kommun	Projektleddning: Mattias Ymefors
Org. nummer: 212000-1595	Kontaktperson: Mattias Ymefors
Adress: Grästors Kommun	E-postadress: mattias.ymefors@grastorp.se
Postnummer: 46781	Telefon: 0514-58286, 0702-135912
Postadress: Grästorp	Webbadress: http://www.grastorp.se/SITE/HOME---Webbplats/Kommuninfo/Team-Agera.aspx
Plus-/bankgiro: ☐ sökandens pg nr:	
☒ sökandens bg nr: 5479-7816	

3. Projektbudget

	Ar 1	Ar 2	Ar 3	Totalt
Budgetposter, t ex aktiviteter, material, projektleddning: Utbildningskostnad för 7 instruktörer	87 500			87 500
Obligatorisk handledning för instruktörer under utbildning		90 000		90 000
Teknisk utrustning för dokumentation (videokamera för kvalitetssäkring och handledning x 3)	30 000			30 000
Följdforskning i form av doktorand vid Högskolan väst för att utvärdera arbetat och rapportskrivning. Alternativet vid enklare utvärdering, köps tjänsten in för databearbetning (100 000kr)	200 000	200 000	200 000	600 000
Övriga kostnader, resor, hotell, samt extra personalkostnader under utvärderingsperioden om 1,0	38 500	600 000	600 000	1 238 500
Ansökt belopp från folkhälsokommittén	356 000	890 000	800 000	2 046 000

4. Medfinansiering

	Ar 1	Ar 2	Ar 3	Totalt
☒ nej, ansökt hos				
☐ ja, beviljat av				

5. Beskrivning av projektet

Projektet ska ha koppling till Folkhälsopolitisk policy och/eller Samling för social hållbarhet.

Syfte: Vad syftar projektet till? Varför ska det genomföras?

Bakgrund

Skolan är den arena där många barn och ungdomar och dess föräldrar träffas på. Alla har en relation till skolan då alla har skolplikt. För många är skolan en trygg och säker plats och något alla känner till. Många barn och ungdomar upplever problem i sin egna situation och familjen, vilket kan leda till psykisk ohälsa. I Grästorps kommun har en utvidgad och fördjupad elevhälsa gällande den psykosociala delen etablerats. Denna består av ett multiprofessionellt team med beteendevetare och pedagoger som arbetar med ett utökat och fördjupat elevhälsoarbete i skolkuratoruppdragets regi. I det upparbetade samarbetet mellan skola och socialtjänst har teamet tagit ett ansvar över socialtjänstens förebyggande arbete såsom föräldrautbildningar etc för att kunna erbjuda föräldrar tidig och snabb hjälp.

Utvärdering av den utvidgade elevhälsan (snart publicerad) har visat på att barn/ungdomar upplever att de får hjälp tidigt och att de själva kan ta hjälpen när de är i störst behov av den. Barn/ungdomar har efter insats bättre meritvärde och uppger sig ha mer energi att lägga på skolarbetet än enskilda och/eller familjeproblem. Familjerna hade inte tagit den hjälpen om den skett i socialtjänstens regi, utan då den erbjöds i skolans regi med personal som föräldrar och barn/ungdomar kände till, medförde att de tog hjälpen. Teamets arbete har beskrivits likt ett nät man lägger över skolans elever där många får en icke stigmatiserad kontakt och där barn i riskgrupperna, föräldrar med psykisk ohälsa, missbruk och där våld förekommer, faktiskt fastnar i nätet och får hjälp.

Projektets syfte

Trots vårt arbete med ett team och en utvidgad elevhälsa finns en grupp föräldrar som inte vill, vågar eller förmår sig vara delaktig i en föräldragrupp, och/eller där problemen är varierade och föräldraren "skiljer" sig åt i gruppen. Denna grupp har idag kontakt med teamet men lämpliga insatser har inte kunnat ges, mer än samtalsstöd.

Vi vill därför komplettera vårt arbete med föräldrastödet Family Check-Up (FCU), för att kunna nå de föräldrar som av olika anledningar inte deltar i föräldragrupper. Projektet syftar därmed till att verkligen kunna erbjuda stöd till alla föräldrar utifrån de behov som finns. Genom detta kan vi mer individanpassa föräldrastödet samt möta ett behov omgående. dvs föräldrarna behöver inte vänta på nästa "kursstart".

Koppling

Projektet ligger i linje med den Folkhälsopolitiska policy som finns framtagna i Västra Götaland. En av utmaingarna i policyn handlar om att skapa förutsättningar för trygga och god uppväxtvillkor, där man betonar att barn och unga är särskilt sårbara och att det därav är en viktig uppgift att skapa förutsättningar så att de får en bra och trygg uppväxt. Det betonas att familjen är betydelsefull för barnets framtid samt att familjen ska ges förutsättningar för att vara barnets främsta resurs. Detta ligger i linje med vad vi vill uppnå.

Vi ser även "Samling för social hållbarhet" som ett stöd i arbetet, då en av de viktigaste insatserna som föreslår för att skapa trygga och goda uppväxtvillkor, är att "utveckla metoder för föräldrastöd så att de i högre utsträckning når grupper av föräldrar som inte nås idag". Vårt projekt är helt i linje med detta.

Arbetet ligger även i linje med att "förbättra det sociala skydds nätet kring barn som lever i riskmiljöer".

Vi ser det som ett sätt att kvalitetssäkra och implementera metoder för att förhindra elevers skolavhopp och säkra att lever går ut grundskolan med godkända betyg.

Vad är unikt med detta?

Innovationen med projektet är att metoden finns att erbjuda till alla föräldrar i vår kommun, att man kan få det utan behovsprövning, samt att den kan ges i skolan och familjecentralens regi. Att vi finns på arenor som föräldrar känner till och är trygga med, dvs elevhälsan och öppna förskolan. I Göteborg har den utvärderas genom familjer som erbjudits detta i socialtjänstens och BUP:s regi där vissa har det på bistånd. Vi förväntas hitta andra grupper av föräldrar i ett tidigare skede. Det som gör det unikt är också att vi erbjuder en individanpassad föräldrautbildning i en liten kommun med stor grad av social kontroll (vågar inte gå i grupp) och där metoden förväntas göra att man når fler familjer i riskzonen. Det som blir särskilt intressant är att forska på om metoden gör att fler tar hjälp och om deras upplevelser kring metoden, samt om organiseringen av Team Agera påverkar deras beslut att delta (närheten till skola, öppen förskola).

Mål: Vilket är projektets mål (mätbart) – vad ska projektet uppnå för resultat?

Målet är att använda en metod utifrån Grästorps kontext för att i högre utsträckning nå grupper av föräldrar som vi inte når idag. Målet innefattar även att Team Agera skall kunna erbjuda alla föräldrar som har behov av föräldrastödsinsatser, ett

adekvat föräldrastöd med 100% måluppfyllelse.

Detta ska ske genom att:

- Vi ska ge adekvat stöd i form av individuellt föräldrastöd.
- Vi ska nå fler föräldrar än tidigare som upplever sin situation som problemfylld och har svårt att precisera var dessa svårigheter ligger.
- Vi ska erbjuda stöd snabbt till familjer med bråk, konflikter och negativa uppfostringssatragier i hemmet
- Vi ska ge stöd för de familjer där våld, missbruk och psykisk ohälsa hos föräldrar föreligger.

Genom att uppfylla målet vill vi nå ett långsiktigt resultat där vi ser att fler barn utvecklas och får en bättre psykisk hälsa och därmed klarar skolgången.

Mätning av ovanstående sker genom:

- Enkäter för upplevt mående
- Studieresultat för de barn som får betyg
- Antal föräldrar som erbjudits föräldrastöd
- Antal föräldrar som deltagit i föräldrastöd
- Intervjuer av föräldrar som fått insatsen
- Statistik från socialtjänst
- Statistik från skolverket

Målgrupp: projektets målgrupp – vem har nytta av projektets resultat?

Målgrupp:

Föräldrar till barn mellan 2-17 år som kommer i kontakt med öppna förskolan, BVC samt elevhälsan i kommunen för individanpassad och snabb föräldrautbildning

Nyttan av projektets resultat:

Självklart är det målgruppen föräldrar som har nytta av projektet, men framförallt är det en insats för att barn och unga ska ha en trygg och god uppväxt. Detta ligger i linje med Grästorps prioriterade mål.

Var genomförs projektet (ort/orter)?

Grästorps kommun

Beskrivning av projektet som helhet samt årsvis:

Vi vill utbilda Family Check-Up (FCU) instruktörer som kan erbjuda individuell hjälp till de familjer som utifrån metoden behövanpassas. Family check up är en föräldrastödjande instans som ges utifrån ett förebyggande perspektiv. Metodens teoretiska förankring hämtas från social inlärningsteori, kognitiv beteendeterapi, systemisk familjeterapi och ekologisk utvecklingsteori. I FCU ingår att göra en screening tillsammans med familjen och en enkätundersökning som indikerar på risk- och friskfaktorer som leder till en tydlig och pedagogisk matris om vilken del i sin situation och föräldraskap som man behöver stötta upp och var man har sina styrkor.

Föräldrautbildning kan utifrån denna screening individanpassas och man ger det stöd som just denna familj har behov av. I materialet finns 12 träffar som berör de tre områdena positivt beteendestöd, hälsosam gränssättning och bygga familjerelationer. Stödet ges individuellt till familjen vid enskilda träffar en gång i veckan. Stödet kan ges till föräldrar med barn 2-17 år. Ges till alla föräldrar oavsett preventionsnivå och om familjen har mer behov kan familjen fortsätta och man kan följa upp och göra andra delar. Efter screeningens 3 träffar, är det vanligt att familjer genomgår 3 träffar.

Utifrån det behov som uppvisats inom elevhälsan och de kontakter som teamet har med familjer, är strategin att tidigt nå familjer med behov och att ha ett pedagogiskt instrument att prata om risk- och frisk faktorer med familjen. Att instruktörer finns inom elevhälsan och socialtjänsten möjliggör att fler familjer med behov kan uppmärksammas och få rätt hjälp tidigt. Då metoden utvärderats i andra delar av Sverige men är okänd för Grästorp, finns en unik möjlighet att göra en effektstudie om hur metoden uppfattas och effekten på familjens situation och upplevelse samt barnets upplevelse, studieresultat och mående är före och efter insats. Detta genom att mäta före implementeringen och insatsernas påbörjan, samt eftermätning. För att få en så bra utvärdering som möjligt är det önskvärt att denna sker i Högskolan Västs regi som genom följdforskning och därmed en kvantitativ och kvalitativ utvärdering sker i nära samarbete med Grästorps kommun och dess verksamheter. och dess samarbetspartners (Cario, Närhälsan). Kommunen bistår med personalkostnader för 6 av instruktörernas insatser i familjerna, samt lokal och övriga kostnader. Under projektiden behöver teamet stärkas för att öka insatserna under projektiden för att få ihop tillräckligt många respondenter samt för administration i projektet.

6. Uppföljning/utvärdering, spridning och implementering

Beskriv hur arbetet ska utföras:

Den bästa utvärderingen sker enligt vår ansökan i ett nära samarbete med Högskolan Väst i form av följdforskning med en doktorandtjänst kopplad till Grästorps kommun och projektet, som dels kommer göra en kvantitativ studie före och efter insatserna, men också att fokusera på kvalitativ utvärdering i form av intervjuer med familjer och tjänstemän i olika delar av organisationen i kommunen. Detta är vårt förstahandsval och ökar kvaliteten och samarbetet med Högskolan Väst samt utvecklingsavdelningen på VG regionen i Göteborg som utvecklat Family Check-up.

Om ni bedömer att det är för avancerat är vårt andrahandsval att utvärderingen sker i enkätform och att det kommer ske före och efter insatserna kommer ges och att enkäterna kommer beröra eget psykiskt mående, upplevelse av sin vardagssituation samt jämföra barnens meritvärde och frånvaro i skolan och annan statistik. Då blir kostnaden 100 000 kr istället för 600 000 kr under projektiden.

Då Grästorps kommun har ett nära samarbete med Högskolan Väst och Folkhälsomyndigheten kommer spridningen ske i samarbete med dessa aktörer och de kanaler som dessa erbjuder och t.ex. erbjuda konferens för att slutredovisa resultat och erfarenheter.

7. Hur bidrar projektet till en jämlik hälsa i Västra Götaland?

Projektet bidrar till en jämlik hälsa genom att ge alla föräldrar möjlighet att få föräldrastöd oavsett om du är ensamstående och inte har barnomsorg på kvällstid, samt att metoden kan anpassas individuellt och därmed ge rätt och mer anpassat stöd än en föräldrautbildning i grupp på 11 kvällar gör. Föräldrar som arbetar oregelbundet kan också medverka utan att riskera att missa inkomst, vilket (enligt våra erfarenheter) varit en faktor som gör att socialt ansträngda familjer inte kan, har tid eller råd att gå föräldrautbildning.

7b. Hur påverkar projektet jämställdhet och mångfald? (I mångfaldsbegreppet ryms samtliga diskrimineringsgrunder.)

Projektet medför att man kan nå fler grupper som vanligtvis inte skulle välja att gå med andra föräldrar i grupp. Man kan anpassa stödet till individen. tex att ha med tolk för invandrarföräldrar som är en grupp som är svår att nå, teckentolk för döva eller individuellt i hemmet om tex social fobi, handikapp etc föreligger samt att man kan anpassa utbildningen för de föräldrar som har svårare att förstå på ett helt annat sätt än man kan göra i föräldrautbildning i grupp.

BILAGA - Information om utökad elevhälsa, Team Agera i Grästorps kommun
- Information om Regionens modell av Family Check-Up (FCU)

8. Underskrift

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan är riktiga. Vidare intygas att inga andra verksamheter inom Västra Götalandsregionen, utöver de i denna ansökan redovisade, finansierar detta projekts kostnader.

Vidare medger undertecknad enligt 10 § personuppgiftslagen, SFS 1998:204, att de personuppgifter om undertecknad, som har lämnats i ansökan, får behandlas på sådant sätt och i sådan omfattning som är nödvändig för Västra Götalandsregionens hantering av ärendet (registrering i diarium och liknande) och att de publiceras på Internet i information om projektet.*

8/6-15		Kent Larsson
Datum	Underskrift av behörig firmatecknare	Ove Johansson Namnförtydligande

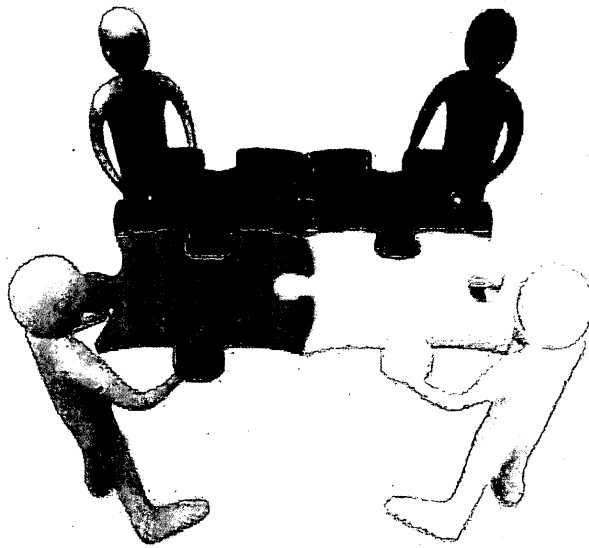
Ove Johansson
Kommunchef

Kent Larsson
KS-ordf.
Kommunalråd

Formaterat

Samverkan mellan Skola och Socialtjänst

TEAM AGERA

i Grästorp

Team Agera är ett tvärprofessionellt team med skolkuratorer och pedagoger.

Team Agera ingår i en utökad elevhälsa där man bland annat arbetar med individer som befinner sig i "gråzonen" mellan skola och socialtjänst.

Övergripande mål:

- Tidig upptäckt av barn i riskzon
- Att färre barn "hamnar mellan stolarna"
- Stöd till barn/unga och deras föräldrar i mycket tidigt skede, t.ex. via föräldrautbildning och annat.
- Ökad och förbättrad samverkan mellan professioner som möter barn/unga och deras familjer i Grästorps.

Övergripande syftet med utökningen av Team Agera är:

- Att genom teamets utökning ha en mer förebyggande funktion, genom utökande möjligheter till tidiga insatser, såväl i grupp som individuellt.

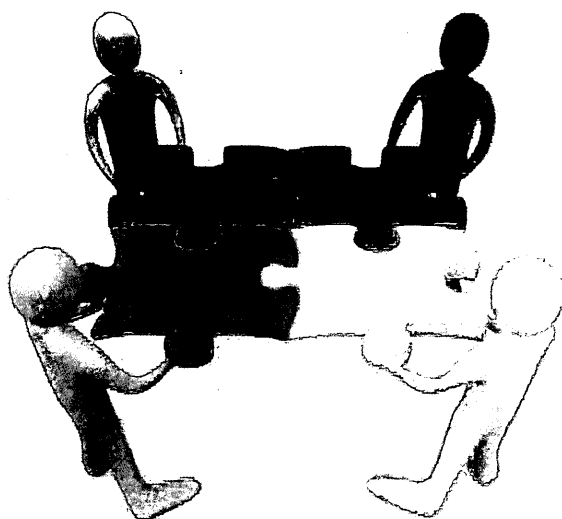
Vi befinner oss i skolan, för att komma i kontakt med så många barn/ungdomar och föräldrar som möjligt på en arena de känner till och alla har en relation till och besöker ofta. Vi vill därmed erbjuda hjälp på ett så flexibelt sätt som möjligt, men att man respekterar olika individers hjälpbehov.

Team Agera erbjuder:

- Föräldrautbildningar i ICDP-international child development programme 0-6 år.
- FöräldraKomet 3-11 år och TonårsKomet 12-18 år. En kurs av vardera är tänkt att hållas varje termin, eller efter behov.
- Öppen förskola
- Spädbarnsmassage
- RePulse-styr dina impulser, kurs för barn och ungdomar som går på skolan.
- Nätverksmöten på uppdrag av föräldrar och ungdomar
- Handledning av lärare, i SkolKomet, ICDP eller allmän handledning i pedagog-rollen samt handledning vid oro för barn/ungdom/elev. Kuratorsamtal för elever på uppdrag av elevhälsoteamet samt elever och/eller föräldrar.
- Förebyggande grupprocessarbete i skolklasserna enligt likabehandlingsplanen samt vid behov.
- Att bistå med den sociala kartläggningen kring en elev på uppdrag av rektor, som kan vara en del av en basutredning.
- Team Agera kan alltid träffa barn/ungdomar som går på skolan, för att göra en bedömning om vi i Team Agera kan vara behjälpliga eller hänvisa vidare.

TEAM AGERA

i Grästorp

Har du frågor eller vill träffa oss
så är du välkommen att ringa!

Mattias Ymefors

Samordnare

E-post: mattias.ymefors@grastorp.se

Tel: 0514-582 86

www.grastorp.se

växel: 0514-580 00

Grästorps kommun

Team Agera finns också på

facebook

Har du frågor eller vill träffa oss så är du välkommen att ringa!

Mattias Ymefors
Samordnare/skolkurator
E-post: mattias.ymefors@grastorp.se
Tel: 0514-582 86

Sandra Lundquist
Skolkurator
E-post: sandra.lundquist@grastorp.se
Tel: 0514-580 65

Linda Hurtig
Öppen förskola, ICDP
E-post: linda.hurtig@grastorp.se
Tel: 0514-582 85

Per Lund
SkolKomet
E-post: per.lund@grastorp.se
Tel: 0514-581 09

Maria Elg
Skolkurator
E-post: maria.elg@grastorp.se
Tel: 0514-582 89

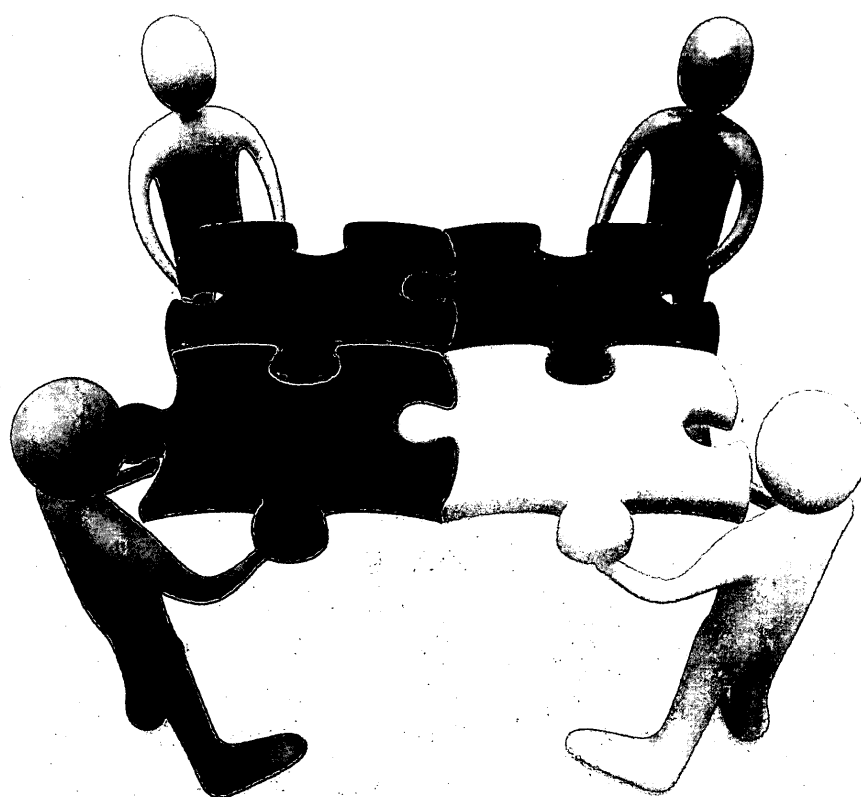
Maria, Mattias, Linda, Sandra och Per

Team Agera finns också på..... **facebook**

Grästorps kommun

Samverkan mellan
Skola och Socialtjänst

Team Agera i
Grästorp

Team Agera är ett tvärprofessionellt team bestående av flera personer med erfarenhet av både socialt arbete och från skola.

Det övergripande målet är:

- Tidig upptäckt av barn i riskzon
- Att färre barn "hamnar mellan stolarna"
- Stöd till barn/unga och deras föräldrar i mycket tidigt skede, t.ex. via föräldrautbildning och annat
- Ökad och förbättrad samverkan mellan professioner som möter barn/unga och deras familjer i Grästorp.

Det övergripande syftet med utökningen av Team Agera är:

- Att genom teamets utökning ha en mer förebyggande funktion, genom utökande möjligheter till tidiga insatser, såväl i grupp som individuellt.

Vi befinner oss i skolan, för att komma i kontakt med så många barn/ungdomar och föräldrar som möjligt på en arena de känner till och alla har en relation till och besöker ofta. Man ska kunna få hjälp lätt, snabbt och respektera individens självdefinierade hjälpbehov.

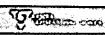
Team Agera erbjuder:

- Erbjuder föräldrautbildningar i ICDP 0-6 år, FöräldraKomet 3-11 år och Tonårskomet 12-18 år. En kurs av vardera är tänkt att hållas varje termin, eller efter behov.
- Öppen förskola
- Spädbarnsmassage
- RePulse kurs för barn och ungdomar som går på skolan
- Nätverksmöten på uppdrag av föräldrar och ungdomar.
- Handledning av lärare, i SkolKomet, ICDP eller allmän handledning i pedagog-rollen samt handledning vid oro för barn/ungdom/elev.
- Kuratorsamtal för elever på uppdrag av elevhälsoteamet samt elever och/eller föräldrar.
- Förebyggande grupprocessarbete i skolklasserna enligt likabehandlingsplanen samt vid behov.
- Att bistå med den sociala kartläggningen kring en elev på uppdrag av rektor, som kan vara en del av en basutredning.
- Team Agera kan alltid träffa barn/ungdomar som går på skolan, för att göra en bedömning om vi i Team Agera kan vara behjälpliga eller hänvisa vidare.

Närhälsan

Utvecklingscentrum för barns psykiska hälsa

Närhälsan

Våra tre grenar

- Mindfulness
- Family Check-up
- PALS

2015-04-28 Utvecklingscentrum för barns psykiska hälsa 2

Närhälsan

Gemensamt för NUPH

- Utveckling av metoder för att förebygga och behandla psykisk ohälsa hos barn
- Evidensbaserade/Forskningsunderbyggda modeller
- Kvalitetssäkring och utvärdering
- Konkret koppling forskning och praktik - Implementering

2015-04-28 Utvecklingscentrum för barns psykiska hälsa 3

Närhälsan

Family Check-Up

En metod för att kartlägga styrkor och behovsområden i familjer

2015-04-28 Närhälsans Utvärderingscentrum 7

Närhälsan

Vad är Family Check-Up (FCU)?

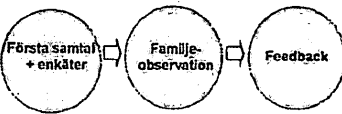
- Individuellt föräldrastöd som innefattar en kartläggningsdel och en del där man arbetar med stöd till föräldrarna
- Föräldrastödet är individuellt utformat efter familjens behov
- FCU vänder sig till föräldrar med barn i åldern 2-17 år
- Arbetet syftar till att förebygga och minska psykisk ohälsa hos barn genom att ge föräldrar stöd i sin föräldraroll
- Metoden är utarbetad i USA. Den är inte licensierad vilket innebär att den är tillgänglig för alla efter genomförd utbildning.

2015-04-28 Närhälsans Utvärderingscentrum 8

Närhälsan

Family Check-up - en översikt

Kartläggning :

Meny :

- Föräldraskap i vardagen
12 individuella sessioner att välja mellan
- Familjen väljer att arbeta vidare på egen hand
- Andra relevanta insatser för föräldrar, barn och tonåringar

2015-04-28 Närhälsans Utvärderingscentrum 9

Närhälsan

Familjeobservationen

2015-04-28 | Hälsans Lärningscentrum | 13

Närhälsan

PÅVERKANS FAKTORER PÅ FAMILJEN

Familjesress	
Förälders utbildning & kunskapsutveckling	
Partnersäkerhet	
Socialt stöd	
Alkohol & droger	
Övrigt:	
Sjukhusvård	Erbavningsvård

BARNETS ANPASSNING

Beteende	
Känslomässig påverkan	
Fungerande i förskolan	
Social anpassning	
Hälsa	
Övrigt:	
Sjukhusvård	Erbavningsvård

FÖRÄLDRASTRATEGIER & RELATION

Familjerelationer	
Positiva föräldrastراتيجier	
Tillsynsroll	
Gränssättning	
Övrigt:	
Sjukhusvård	Erbavningsvård

2015-04-28 | Hälsans Lärningscentrum | 14

Närhälsan

Föräldraskap i vardagen

Manuell baserad föräldrastödprogram

Mål från Feed-back sessionen

↔

Tolv sessioner uppdelade i tre temaområden. Ett stöd till närvarande och proaktivt föräldraskap, med god insyn och tillsyn.

→

Positivt beteendestöd

Hälsosam gränssättning

Bygga familjerelationer

↺

2015-04-28 | Hälsans Lärningscentrum | 15

Närhälsan

Utvärderingen

- Utvärderingen påbörjades i november 2010.
- Inklusionstiden avslutades i mars 2013.
- Totalt anmälde 796 familjer intresso för att delta i studien.
- 231 familjer uppnådde cut off och blev randomiserad till antingen FCU eller Internetbaserad komet.
- Deltagande familjer följs upp i 2 år. Föräldrar och barn får besvara enkäter vid tre olika tillfällen: 10 veckor, 1 år och 2 år efter startad insats.

2015-04-28 Närhälsans Utvärderingscentrum 13

Närhälsan

Våra svenska resultat

Korttidseffekter med FCU

- Signifikant minskning i utagerande beteende, uppmärksamhetsproblem, trotsbeteende och impulsivitet.
- Ökning av värme och öppenhet samt minskning av konflikt i familjen.
- En tendens till bättre effekt för barn med de allra svåraste uppförandeproblemen.

2015-04-28 Närhälsans Utvärderingscentrum 22

Närhälsan

Utvärderingen

- 94% av de familjer som påbörjade Family Check Up fullföljde interventionen.
- Endast 33% av de familjer som påbörjade komet fullföljde interventionen.

2015-04-28 Närhälsans Utvärderingscentrum 21

Närhälsan

Slutsats

- Starka samband mellan betyg från grundskolan och framtida psykosociala problem även när uppväxtvillkor är olika i olika socioekonomiska miljöer.
- Låga betyg när man lämnar grundskolan riskfaktor för framtida psykosociala problem

2015-04-28 Högskolan Umeå/regionum.se 25

Närhälsan

PALS – en modell ingen metod

- PALS - USA – Norge
- Bygger på forskning och är ett resultat av många olika studier på vad som är framgångsrikt för att minska risken för beteendeproblem i skolan
- En modell
- Förhållningssätt – ingen pappersprodukt eller ytterligare arbetsuppgift
- Strategiskt och systematiskt arbete

2015-04-28 Högskolan Umeå/regionum.se 26

Närhälsan

Riskfaktorer i skolan för utveckling av beteendeproblem

- Skolan eger först när problemen är stora
- Stråmärkning/enskildering
- Föränter ar kanner sig ansvariga for barnets problembeteende – bristande samarbete hem/skola
- Svaga beredskap for differensiering av undervisning och krav
- Svaga skolresultat
- Skolk
- Svagt intresse for skolan i familjen
- Negativt bemotande av personal
- Lite uppmuntran for positivt beteende

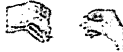

2015-04-28 Högskolan Umeå/regionum.se 27

Närhälsan

Att kombinera PALS med FCU

- Elever med beteendeproblem i skolan uppvisar oftast också beteendeproblem i hemmet.
- Att ge föräldrar stöd och vägledning i sitt föräldraskap (FCU) bidrar till reduktion av beteendeproblem i skolan.
- Syftar till ökat samarbete mellan hemmet och skolan.
- Bernet möter liknande förhållningssätt från de vuxna, i skolan och i hemmet.

2015-04-28 Närhälsans Lärarutbildning 31

Närhälsan

Samarbete

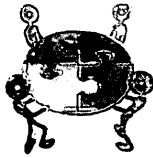
- Samarbete sker med Aferdsensenteret, Norsk senter for studier av problematferd og innovativ praksis, Oslo, Norge

2015-04-28 Närhälsans Lärarutbildning 32

Närhälsan

Aktuellt FCU och PALS

- Handledning, utbildning och certifiering av aktiva familjehandlare i FCU
- Anpassning av material – metodutveckling
- Samarbete och metodutveckling med USA
- FCU som nationell intresse
- Pötskola, PALS-FCU i kombination

2015-04-28 Närhälsans Lärarutbildning 33

Family Check Up – Forskningsstudie

I september 2013 redovisades de första preliminära korttidsresultaten från vår utvärdering av FCU och Komet via Internet av Ata Ghaderi, professor vid Karolinska Institutet och ansvarig forskare för projektet. Projektet startade i januari 2011 och pågår till och med 2015. Utvärderingen finansieras av Socialstyrelsen och genomförs i samarbete mellan Närhälsan och 6 stadsdelar i Göteborg.

Utvärderingen visar på ett antal korttidseffekter gällande interventionen Family Check Up. Vi kan se en signifikant minskning av:

- Utagerande beteende
- Uppmärksamhetsproblem
- Trotsbeteende
- Impulsivitet

Vi ser också en ökning av värme och insyn, samt minskning av konflikter i familjen.

All data är inte insamlad och analyserad ännu på 1-årsuppföljningarna men vi kan ändå utläsa att det finns tendenser på långtidseffekter med Family Check Up när det gäller minskning av:

- Uppförandeproblem
- Kamratproblem
- Trotsbeteende
- Utagerande beteende
- Impulsivitet
- Uppmärksamhetsproblem

Under 2014 kommer minst en artikel om effekten av Family Check Up och komet via Internet att publiceras och Annika Björnsdotter, doktorand i projektet kommer att redovisa sin

avhandling i december i år. Fler artiklar kommer att publiceras under 2015 och 2016 då all data är insamlad och analyserad.

Göteborgs
Stad

pivi

projekt, idéer, verksamheter, inspiration

Family check up, FCU

Individuellt föräldrastödsprogram som syftar till att förebygga eller behandla asocialitetsutveckling hos barn med hög nivå av beteendeproblem genom att förbättra föräldrars välbefinnande och sociala situation samt förmedla strategier för att bemöta barn.

Family check up är en föräldrastödjande instans som ges utifrån ett förebyggande perspektiv. Metodens teoretiska förankring hämtas från social inlärningsteori, kognitiv beteendeterapi, systemisk familjeterapi och ekologisk utvecklingsteori. Det är ett individualiserat program med hembesök av utbildade FCU-behandlare. Familjerna har ett biståndsbedömt behov av föräldrastödjande insats. Under tre kartläggningsamtal inventeras familjens situation och föräldrarnas motivation för förändring samt barnens upplevelse av föräldrar och familjeklimatet. Kartläggningens resultat utmynnar i en föräldraprofil. Utifrån föräldraprofilen kommer föräldern tillsammans med FCU-behandlaren fram till vad som behöver förändras i bemötande och föräldrastategierna. Detta för att nå ett bättre familjeklimat och en gynnsammare utveckling utifrån barnets behov.

Kategorier

- Barn
- Hälsa
- Metodutveckling
- Okategoriserade
- Här finns utvärdering eller forskning

Projektstatus

- Pågående

Projektägare

- Resursenheten SDF Centrum och Närhälsan

Kontaktperson

- Enhetschef Anneli Börjesson

Samverkanspartner

- Närhälsan

Relaterade dokument

- Program för att förebygga psykisk ohälsa hos barn

Social utveckling

Gårdavägen 2 Box 6131 400 60 Göteborg

Komplettering ”Utvidgat och anpassat föräldrastöd i elevhälsans regi”

Efter samtal med Eva Mattsson-Elofsson från Västra Götalands folkhälsokommitté önskades komplettering gällande redovisning av kommunens del i projektet samt den post under övrigt som innefattar en personaltjänst.

Personalkostnader under punkt Övrigt:

Grästorps kommun har idag ingen kompetens i Family check-up. Då hela projektet kommer innebära att undersöka hur metoden upplevs av användare, vilken effekt den har på familjerna samt vilka grupper man når genom vår organisering, är det viktigt att få till ett bra underlag på en begränsad tid. För detta behövs ett stort antal respondenter som går föräldrautbildningen och ger sitt samtycke att delta i studien.

Att utföra ett projekt av detta slag innebär att det tar mycket personal i anspråk. Dels tid för utbildning, men också då man behöver få till ett stort antal respondenter kommer resurser behöva styras om till att fokusera på dessa föräldrautbildningar. Projektets omfattas av ett nära samarbete med Högskolan Väst och en doktorand kopplad till Grästorps kommun. Detta innebära att tid för projektledning, samordning av insatser, styrgruppsmöten etc att ta personals tid i anspråk. Av erfarenhet är det svårt att få till detta inom befintlig verksamhet och budget. Därför behöver en familjebehandlare anställas, som under projekttiden kan bidra med att få till så många föräldrautbildningar som möjligt och stötta upp ordinarie personal.

Tanken är att familjebehandlaren kopplas till den utökade elevhälsan och är en del av den befintliga verksamheten som en förstärkning under projekttiden för att tillsammans med övriga deltagare ta sig an ärenden från elevhälsan och socialtjänsten men också BVC och MVC. Personen kommer vara anställd i projektet under 2 år där vi hoppas kunna samla in så mycket data som möjligt med en kostnad med sociala avgifter på 600 000 kr/år. Dvs. 1 200 000 kr under hela projekttiden.

Redovisning av kommunens del av budget

Kommunens del av projektet är beräknade till 2 miljoner utifrån de kostnader i form av personal, drift, lokal och reklamkostnader som behövs för att säkerställa att projektet blir lyckat. Om kommunen skulle satsa på metoden i ”eget syfte” skulle merkostnaderna för personal i kommunen bli betydligt mindre. Detta då det inte finns samma behov av att under en tid om två år samla in så många respondenter som möjligt som vill delta i föräldrautbildningen och sedan dessutom ingå i undersökningen. Det skulle inte finnas samma behov av att vara del av ett projekt på samma sätt, dvs. möte med doktorand, lägga tid på enkätinsamling, etc.

Vi har beräknat att då projektet kommer löpa på under 3 år med datainsamling under 2 år kommer personalkostnader om 75 % fördelade på de personer som ska ingå i projektet gå till utbildningstid, handledning, tid med familjerna, föräldrautbildningarna, restid, etc. 450 000 kr om tre år= 1 350 000 kr. Under de tre år som projektet kommer bedrivas behövs en projektledare

Team Agera

Postadress:
Grästorps kommun
Team- Agera
467 80 Grästorps

Besöksadress:
Centralskolan
Jon Jespersgatan 48
467 32 Grästorps

mattias.ymefors@grastorp.se
www.grastorp.se
Växel: 0514-580 00
Fax: 0514-580 20

som ska samordna föräldrastödet, vara delaktig i rapportskrivandet, styrmöten, arbeta med mätinstrument för effektmätning tillsammans med doktorand. Men också arbeta med spridning av information om att föräldrastödet finns, på föräldramöten, BVC träffar etc. Vi beräknar dennes arbetsinsats till 25 % under projektiden. 150 000 kr/år vilket blir 450 000 kr under projektiden. Kommunen kommer också stå för lokalkostnader för personal inklusive den projektanställda familjebehandlaren, samt rekryteringskostnader för den samme. Samt bil för personalens hembesök hos familjerna som är en förutsättning för family check-up.

Kommunens budget för projektet

	År 1	År 2	År 3	
Personal 0,75 %	450 000	450 000	450 000	1 350 000
Projektledare, samordning 0,25 %	150 000	150 000	150 000	450 000
Lokaler, transport, rekrytering	75 000	75 000	75 000	225 000
Summa	675 000	675 000	675 000	2 025 000

Med vänliga hälsningar

Mattias Ymefors
Samordnare/kurator i Team Agera
Grästorps Kommun

0514-582 86

Team Agera

Postadress:
Grästorps kommun
Team- Agera
467 80 Grästorps

Besöksadress:
Centralskolan
Jon Jespersgatan 48
467 32 Grästorps

mattias.ymefors@grastorp.se
www.grastorp.se
Växel: 0514-580 00
Fax: 0514-580 20

Tjänsteutlåtande

Datum 2015-09-25

Diarienummer FHK 20-2014

Förvaltning/enhet

Handläggare: Rutger Gram

E-post: rutger.gram@vgregion.se

Till Folkhälsokommittén

Folkhälsostipendium 2015

Folkhälsokommittén har på uppdrag av regionfullmäktige inrättat ett årligt folkhälsostipendium om 50 000 kronor. För val av lämplig stipendiat har kriterier utarbetats och beslutats av folkhälsokommittén. Utlysning av stipendiet har skett vid två tillfällen, maj och augusti 2015. Sextio ansökningar hade inkommit efter ansökningstidens utgång.

En jury bestående av tre förtroendevalda och två tjänstemän från avdelning folkhälsa har granskat ansökningarna och lämnat förslag på lämplig mottagare av stipendiet.

Förslag till beslut

Efter att juryn har enats om ett förslag, föreslås folkhälsokommittén besluta att

1. Folkhälsostipendiet 2015 tilldelas NN.
2. Kostnaden för stipendiet belastar folkhälsokommitténs konto Utveckling av prioriterade områden.

Folkhälsokommitténs sekretariat

Elisabeth Rahmberg
FörvaltningschefÅse Enkvist Anna Svensson
Utvecklingsledare**Beslutet skickas till**

N.N.

Regionfullmäktiges presidieberedning

Tjänsteutlåtande
Datum 2015-09-25
Diarienummer FHK 62-2015

Västra Götalandsregionen
Avdelning Folkhälsa
Handläggare: Rutger Gram
E-post: rutger.gram@vgregion

Till folkhälsokommittén

Fasta beslutsdatum för projektansökningar till folkhälsokommittén

Förslag till beslut

1. Folkhälsokommittén kommer från och med 2016 att tillämpa två fasta beslutsdatum för ansökningar om projektmedel.

Sammanfattning av ärendet

Tidigare år har folkhälsokommittén valt att tillämpa så kallad löpande bidragsgivning vid projektansökningar av olika slag. Efter överläggningar inom kommittén har för fortsatt handläggning valt att fatta beslut om två ansöknings-tillfällen per år, ett under våren och ett under hösten. Det är däremot fritt att ansöka löpande under året. Information om de nya rutinerna läggs ut på folkhälsokommitténs hemsida.

Avdelning folkhälsa

Elisabeth Rahmberg
Avdelningsschef

Rutger Gram
Nämndssekreterare

Tjänsteutlåtande
Datum 2015-09-25
Diarienummer FHK 21-2015

Västra Götalandsregionen
Fyll i Förvaltning/enhet
Handläggare: Rutger Gram
E-post: Rutger.gram@vgregion

Till Folkhälsokommittén

Sammanträdesdagar för folkhälsokommittén 2016

Förslag till beslut

Folkhälsokommittén föreslår sammanträda följande dagar 2016;

19 februari
21 - 22 april
27 maj
23 september
25 november
12 december

Sammanfattning av ärendet

Varje styrelse och nämnd inom Västra Götalandsregionen ska fastställa sammanträdesdagar inför kommande verksamhetsår i god tid för en samordnad planering. Beslutet meddelas regionstyrelsen.

Förvaltning

Elisabeth Rahmberg
Avdelningschef

Rutger Gram
Nämndssekreterare

Policy

Datum 2014-09-05

Diarienummer RS RHK 55-2013

RS 1436-2013

Västra Götalandsregionen**Rättighetskommitténs kansli**

Handläggare: Emma Broberg

Telefon: 0768- 091 954

E-post: emma.broberg@vgregion.se

Till regionfullmäktige

Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter

Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter syftar till att stärka Västra Götalandsregionens kapacitet att respektera, skydda, uppfylla och bevaka hur de mänskliga rättigheterna efterlevs. Rättighetsbärarna ska känna sig trygga i att deras mänskliga rättigheter tillgodoses och respekteras. De ska få ett mer jämlikt handlingsutrymme. Förtroendevalda, chefer och medarbetare ska kunna leva upp till de krav som ställs på Västra Götalandsregionen som skyldighetsbärare. Policyn är en ram för de regiongemensamma handlingsplaner och strategier som konkretiserar arbetet med de mänskliga rättigheterna i Västra Götalandsregionens verksamheter.¹

Bakgrund och centrala begrepp

De mänskliga rättigheterna har sin utgångspunkt i att alla människor är födda fria och lika i värde, värdighet och rättigheter. Alla människor har samma mänskliga rättigheter, utan åtskillnad. Arbetet med mänskliga rättigheter kräver juridiska, etiska och politiska ställningstaganden. Det innebär ett ansvar för det offentliga att respektera, skydda, uppfylla och bevaka arbetet med de mänskliga rättigheterna, samt erbjuda möjligheter till upprättelse för enskilda. Rättighetsarbetet innebär en förskjutning av makt och resurser för att stärka alla individers jämlika ställning.

Centrala begrepp i arbetet med mänskliga rättigheter är **rättighetsbärare** och **skyldighetsbärare**. Individen som äger rättigheten kallas för rättighetsbärare. Den/de som är skyldig att se till att rättighetsbäraren får sina rättigheter tillgodosedda kallas för skyldighetsbärare. I denna policy är rättighetsbärarna alla som bor, arbetar eller vistas i Västra Götaland, och som därmed möter och påverkas av Västra Götalandsregionens verksamheter. Skyldighetsbärare i den här policyn är Västra Götalandsregionen i sin roll som verksamhetsutövare, arbetsgivare och som arena för demokrati.

Principer för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter

¹ Handlingsplanerna beskriver exempelvis mål, strategier och aktiviteter, ansvarsfördelning inom regionorganisationen samt modeller för uppföljning. Regionfullmäktige har det övergripande ansvaret för att anta regiongemensamma handlingsplaner och strategier för att främja mänskliga rättigheter. Dessa handlingsplaner ska följa de principer som omfattas av policyn.

De internationella konventioner som antagits av Sverige är grunden för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter.² Principerna nedan styr hur arbetet bedrivs och prioriteras i Västra Götalandsregionen, både i mötet med rättighetsbäraren och i planering och beslut:

1. Rättighetsbärarens mänskliga rättigheter är i centrum för Västra Götalandsregionens arbete.
2. Rättighetsbäraren har rätt till delaktighet och medbestämmande i frågor som berör den egna situationen.
3. Rättighetsbäraren ges kunskap om sina rättigheter och hur de kan tas i anspråk.
4. Allt arbete inom Västra Götalandsregionen sker utifrån icke-diskriminering och främjar jämlikhet.
5. De mänskliga rättigheterna och det ansvar som Västra Götalandsregionen har som skyldighetsbärare är väl känt hos Västra Götalandsregionens förtroendevalda, chefer och medarbetare.
6. Arbetet med mänskliga rättigheter följs upp systematiskt.

Förklaringar till principerna

1. De beslut som fattas, planering och budgetering av verksamheter, prioriteringar som görs och det bemötande som rättighetsbäraren får kopplas till och styrs utifrån de mänskliga rättigheterna.
2. Västra Götalandsregionen ska erbjuda rättighetsbärare, grupper, organisationer och föreningar delaktighet och medbestämmande i frågor som berör den egna situationen. Delaktighet och medbestämmande ska ske både informellt och formellt, dels i mötet med rättighetsbäraren, dels genom samråd, dialogprocesser och med referensgrupper. Rättighetsbäraren ska kunna framföra sin åsikt till relevant instans och veta att åsikten respekteras och övervägs. Detta förutsätter kommunikation anpassad till individens förutsättningar. Rättighetsbärarens åsikter, hur de tagits till vara och på vilket sätt delaktighet skett bör dokumenteras och återkopplas.
3. Västra Götalandsregionen ska informera rättighetsbärarna om deras rättigheter inom Västra Götalandsregionens verksamheter. Västra Götalandsregionen ska också ge rättighetsbäraren information om vart det går att vända sig om rättigheterna inte efterlevs.³ Informationen ska anpassas för att nå samtliga individer. Det handlar om att inom ramen för respektive verksamhet arbeta aktivt för att nå ut till rättighetsbärarna. Alla beslut kännetecknas av öppenhet och tydlighet.

² De internationella konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har antagit är: Europeiska konventionen för skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, konventionen mot rasdiskriminering, konventionen mot diskriminering av kvinnor, konventionen mot tortyr och annan kränkande behandling, konventionen om barnets rättigheter, konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

³ Exempel på instanser att hänvisa till är statliga myndigheter så som Diskrimineringsombudsmannen eller domstolsväsendet, Västra Götalandsregionens organ så som patientnämnderna och civilsamhällets intresseorganisationer.

4. De mänskliga rättigheterna gäller för alla och särskilda insatser måste ibland vidtas för grupper och individer med svagt skydd. Diskrimineringslagstiftningens sju diskrimineringsgrunder: etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, kön, sexuell läggning, funktionshinder, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck, och hur dessa samverkar är en utgångspunkt i detta arbete. Även socioekonomisk status och utbildningsbakgrund påverkar förutsättningarna att få de mänskliga rättigheterna tillgodosedda.⁴ I mötet med Västra Götalandsregionen har individen rätten att själv identifiera sig vad gäller kön, könsidentitet, sexualitet, etnicitet, funktionsförmåga, religion/trosuppfattning. Rättighetsbäraren har också själv rätt att avgöra vilka personer som är närstående. I de fall individen har ställföreträdare⁵ ska Västra Götalandsregionens medarbetare sträva efter att i så stor utsträckning som möjligt involvera både individen och ställföreträdaren.⁶
5. Förtroendevalda och chefer har ett särskilt ansvar att säkerställa och följa upp kunskapen om mänskliga rättigheter i verksamheten. Rättighetsbäraren ska mötas av kunnig och kompetent personal, som har god kännedom om de mänskliga rättigheterna.
6. Västra Götalandsregionens uppföljning uppmärksammar mänskliga rättigheter. Det innebär också att de handlingsplaner och strategier som är knutna till policyn ska ha konkreta och tidsbestämda mål. Effekten av arbetet med mänskliga rättigheter följs upp gentemot individer, grupper och föreningar.

Ansvar och genomförande

Västra Götalandsregionens förtroendevalda, chefer och medarbetare ansvarar för att efterleva policyn. De ska vara pådrivande och aktivt omsätta mänskliga rättigheter i praktisk handling. Samverkan med andra aktörer i samhället är en del i arbetet. Policyn konkretiseras genom regiongemensamma handlingsplaner och strategier. Arbetet med att implementera policyns principer ska ske i varje verksamhet utifrån dess ansvarsområden, exempelvis genom lokala strategier eller genom att inkludera principerna i verksamhetsplaner.

Process och beslut

Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter har tagits fram genom dialog med organisationer och nätverk inom barnrätt, jämställdhet, nationella minoriteter och funktionshinder samt föreningar som övergripande verkar för mänskliga rättigheter. Policyn har gått ut på remiss dels internt inom Västra Götalandsregionen, dels till länets kommunalförbund och dels till civilsamhället. Policyn antogs i regionstyrelsen 5 maj 2015 § 190 och regionfullmäktige den 8 juni 2015 § 108.

⁴ Andra faktorer som behöver beaktas lyfts i de internationella konventionstexterna, som exempelvis politisk eller annan åskådning och nationalitet (se till exempel Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna Artikel 14).

⁵ Ställföreträdare är ett samlingsbegrepp som berör en person som (tillfälligt) ersätter en annan person i viss funktion. Med ställföreträdare avses här god man, förvaltare, förmyndare, vårdnadshavare.

⁶ Ibland behöver ställföreträdaren bli mer involverad för att bevaka individens rättigheter, ibland behöver individens rättigheter bevakas genom att begränsa ställföreträdarens inflytande.

Protokoll från regionfullmäktige, 2015-06-08--09

§ 108

Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter

Diarienummer RS 1436-2013

Beslut

1. Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter antas.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att implementera principerna i Policy för mänskliga rättigheter i kommande strategi- och policydokument.

Sammanfattning av ärendet

Kommittén för rättighetsfrågor har tagit fram ett förslag till policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter. Förslaget skickades ut på remiss. De synpunkter som har kommit in har beaktats och bearbetats av rättighetskommitténs kansli. Kommittén för rättighetsfrågor föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att anta Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter.

I Västra Götalandsregionen (VGR) pågår ett arbete angående hur VGR ska styras och ledas. I arbetet med ledningssystem ingår bland annat att göra en översyn av VGR:s styrande dokument. Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter ska vara en central del i VGR:s styrande dokument. Policyn bör följaktligen ses i relation till det pågående arbetet med ledningssystemet samt arbetet med styrande dokument, bland annat utifrån de riktlinjer som regionstyrelsen beslutade om 2015-02-10.

Ett av VGR:s styrande dokument "Västra Götalandsregionen plattform – värdegrund, vision, uppdrag, utgångspunkter" som fastställdes av regionstyrelsen 2006-12-12, kommer att ses över. Regionkansliet föreslår därför att regiondirektören får i uppdrag att lämna förslag till ett nytt internt styrande dokument som ersätter Västra Götalandsregionens plattform. Detta nya förslag kommer bland annat att innehålla beskrivningar om grundläggande värderingar inom Västra Götalandsregionen, såsom mänskliga rättigheter, ett korrekt förhållningssätt och ett förtroendefullt agerande.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Protokoll från regionfullmäktige, 2015-06-08--09

Beredning

Kommittén för rättighetsfrågor har behandlat ärendet den 19 september 2014.

Ägarutskottet har behandlat ärendet den 15 april 2015.

Regionstyrelsen har behandlat ärendet den 5 maj 2015 och för egen del beslutat följande:

1. Kommittén för rättighetsfrågor får i uppdrag att återkomma med förslag till en samordnad regiongemensam handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter.
2. Regiondirektören får i uppdrag att lämna förslag till ett samlat internt styrande dokument som ersätter Västra Götalandsregionens plattform – värdegrund, vision, uppdrag och utgångspunkter från 2006.

Beslutsunderlag

- Regionstyrelsens beslut 2015-05-05 § 120
- Tjänsteutlåtande 2014-05-04
- Ägarutskottets beslut 2015-04-15, § 18
- Kommittén för rättighetsfrågors beslut 2014-09-19, § 36
- Förslag till Policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter

Yrkanden på sammanträdet

Jessica Wetterling (V) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Skickas till

Samtliga nämnder och styrelser
Kommittén för rättighetsfrågor
Emma Matsson
Koncernstabscheferna
Annika Ottosson
Viveka Reimers
Tobias Nilsson

Justerare: JL	Justerare: PT	Justerare: MV	Rätt utdraget intygar: Britt Marie Gustafsson